Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. Wilno, dnia 15 marca 1933 r. 824.

Treść numeru:

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

FINANSE I BUDŻET.

HANDEL ZAGRANICZNY I TRANZYT.

/ c.d.n./

T r e ś ć n u m e r u: /c.d./

/d.c.n./

T r e ś ć   n u m e r u:

1

SAMORZĄDY.

KOMUNIKACJA.

-------ooooooo---------

FINANSE I BUDZET.

Dochody budżetowe w 1932 r. w porównaniu z latami poprzedniemi. "Stat.Biulet."Nr.2:

Określenie dochodów.	Przewidziane przez budżet 1932.x	Dochody w tys. litach. w 1932.	%	w 1931 r.	w 1930 r.
DOCHODY ZWYCZAJNE.					
I.Podatki bezpośrednie.					
ziemski	17.000,0	17.114,7	100,7	19.109,4	19.561,9
od mienia ruchom.w miastach	6.600,0	6.875,7	104,2	6.662,8	6.126,2
od patentów	2.650,0	2.731,8	103,1	2.609,7	2.752,4
od zysku w handlu i przemysłu	7.350,0	7.812,6	106,3	8.723,5	8.365,0
od dochodów brutto z przedsiębiorstw przemysł. i handlowych	-	-	-	1,1	63,8
og.od zawodów osob.	860,0	805,7	93,7	580,2	478,3
od mienia ubezp.	600,0	592,3	98,7	702,0	578,1
od zysków z kapitałów	440,1	429,3	97,5	390,5	377,4
od turbin	40,0	47,9	119,8	44,2	57,3
od kotłów parowych	48,0	47,9	99,8	55,5	45,2
od przyznania	2.275,0	2.204,7	96,9	2.945,7	2.579,6
spadkowy	440,0	428,6	97,4	545,7	650,4
8% od sprzed.lasów	80,0	66,8	83,5	204,9	196,3
Ogółem dział I	38.383,1	39.158,1	102,0	42.570,2	41.831,9
II.Podatki pośrednie.					
od alkoholów	612,9	656,3	107,1	840,2	750,4
od piwa i miodu	2.319,6	2.274,2	98,0	3.170,0	2.608,3
" wina	138,0	159,8	115,8	98,6	85,2
" tytoniu	12.925,4	12.373,4	95,7	13.888,7	12.975,3
" gilz	121,7	128,4	105,5	126,5	127,3
" zapałek	1.506,6	1.506,5	100,0	1.956,0	578,0
" herbaty	261,9	260,9	99,6	320,6	363,9
" cukru	3,0	3.003,0	-	-	-
" drożdży	200,4	220,1	109,8	202,6	228,7
" przeds.fabr.,od octu,polityury,perfum i prepar.z galeny	34,2	36,3	106,1	2,5	2,2
cła	57.725,4	57.374,2	99,4	75.553,4	74.671,0
Ogółem dział II	75.849,0	77.993,1	102,8	96.159,1	92.390,3
III.Opłaty.					
od stempli sąd.i in.	10.059,0	9.961,4	99,0	10.844,3	10.730,2
drogowe	550,0	539,3	98,1	526,7	630,3
z portów i dróg wodn.	736,5	774,1	105,1	680,2	881,2
opłaty różne	5.058,8	4.730,3	93,5	5.724,3	6.323,2
opłaty naukowe	1.980,8	1.855,4	93,7	1.793,5	1.709,3
od zakł.artystycznych	563,4	428,9	76,1	461,1	432,8
Ogółem dział III	18.948,5	18.289,4	96,5	20.030,1	20.616,0
IV.Dochody monopolowe.					
doch.z monop.alkoh.	32.367,1	32.654,5	100,9	42.275,9	42.234,5
" " " kart do gry	139,0	144,3	103,8	158,1	146,5
Ogółem dział IV	32.506,1	32.798,8	100,9	42.434,0	42.381,0
V.Państw.Zakł.Inwest.					
dochody z poczt	7.300,0	7.497,9	102,7	9.063,5	8.789,2
" " telegrafów	770,0	816,1	106,0	1.034,8	1.086,9
" " telefonów	6.934,0	6.594,6	95,1	7.657,7	6.597,5
" " kolei	33.467,8	32.751,3	97,8	47.568,9	41.493,6
doch.z przedsiębiorstw przem.handl.i in.	2.728,2	3.163,9	116,0	2.619,7	2.436,9
Ogółem dział V	51.200,0	50.823,8	99,3	67.933,6	60.404,1

Określenie dochodów.	Przewidziane przez budżet 1932.	Dochody w tys. litach. w 1932 r.	%	w 1931	w 1930
VI. Doch. z majątków i kapitałów państw.					
dochody z lasów	15.600,0	15.076,7	96,6	23.004,7	25.732,2
z mienia ruchomego i nieruch.	3.255,8	3.149,5	96,7	3.667,1	4.129,6
z papierów wartość.	2.586,0	2.236,9	86,5	3.395,2	2.374,2
odsetki	1.431,2	1.497,4	104,6	907,6	898,3
Ogółem dział VI	22.873,0	21.960,5	105,2	30.974,6	33.134,3
VII. Dochody z rozrachunków ze skarbem					
zwrot zaliczek i in. pożyczek państwow.	6.461,1	6.318,1	97,8	6.228,7	5.877,9
Ogółem dział VII	6.461,1	6.318,1	97,8	6.228,7	5.877,9
VIII. Dochody różne.					
doch. z druków państw.	653,2	663,2	101,5	615,7	540,8
grzywny	3.264,3	3.255,4	99,7	3.934,9	4.017,7
doch. niewymienione	994,6	887,9	89,3	935,0	803,3
Ogółem dział VIII	4.912,1	4.806,5	97,9	5.485,6	5.361,8
Og. doch. zwyczajne	251.132,9	252.148,3	100,4	311.826,9	301.997,3
DOCHODY NADZWYCZAJNE.					
nadwyżka z dochodów z lat ubiegłych	26.045,3	26.045,3	100,0	25.000,0	34.502,0
doch. z reformy rolnej	2.654,0	2.984,0	112,4	3.258,8	3.366,2
inne dochody	11.357,5	10.852,7	95,6	-	7.828,6
Og. doch. nadzwycz.	40.056,8	39.882,0	99,6	28.258,8	45.696,8
Og. doch. zwyczajne i nadzwyczajne	291.189,7	292.030,3	100,3	340.085,7	347.694,1
ponadto sumy nierozdziel. w końcu mies.	-	1.229,7	-	373,7	649,4
Og. doch. państwa	291.189,7	293.260,0	100,7	340.459,4	348.343,5

Rezerwy Skarbu na 31.XII.1932 wynosiły 14.897,4 tys. litów.

Wydatki budżetowe w 1932 r. w porównaniu z latami poprzedniemi. "Stat. Biuletenis" Nr. 2 z 1933 r.

Ministerstwa i Instytucje.	Przewidz. przez budżet 1932 r.	Kredyty prolongowane.	Wydatki w tys. litach 1932 r.	1931 r.	1930 r.
Prezydent Państwa	234,7	-	251,5	278,9	300,3
Sejm	192,9	-	194,6	220,0	218,7
Gabinet Ministrów	3.704,1	-	3.704,8	4.678,1	3.994,2
Rada Państwa	242,1	-	240,7	274,0	281,2
Urząd gubernatora Kraju Kłajpedzkiego	319,7	-	318,0	353,0	337,0
M-stwo Spraw Wewn.	24.958,4	580,0	24.915,4	27.747,9	26.244,8
M-stwo Finansów	31.923,4	663,2	31.913,1	46.431,1	58.767,9
M-stwo Rolnictwa	51.423,4	2.430,3	50.735,4	63.740,4	41.596,6
M-stwo Oświaty	38.820,1	2.325,6	40.529,3	45.589,0	43.333,0
M-stwo Sprawiedl.	10.033,0	71,0	10.012,4	10.687,5	11.248,2
M-stwo Komunikacji	61.373,6	3.059,4	63.027,3	72.164,7	71.362,7
M-stwo Spraw Zagr.	5.169,6	30,0	5.116,0	6.325,5	5.739,4
M-stwo Obrony Kraju	46.525,2	1.063,1	46.405,9	55.545,6	55.918,0
Kontrola Państwa	1.129,9	-	1.133,5	1.254,1	1.284,7
Ogółem	276.050,1	10.222,6;	278.477,9	335.289,8;	320.626,7

x/Budżet został zmieniony.

F i n a n s e l i t e w s k i e w o k r e s i e 1 9 1 8 - 1 9 3 3 r. "Lietuvos Aidas" Nr.38 z dnia 15.II.33 r. zamieszcza obszerny artykuł dyr.Departamentu Skarbu p.M.Lipcziusa, zawierający przegląd sytuacji finansowej Litwy w okresie 1918-1933 r. Streszczenie:

Chociaż Litwa niepodległość odzyskała w r.1918-tym, jednak jej normalny rozwój gospodarczy rozpoczął się dopiero w r.1923-cim po wprowadzeniu waluty litewskiej. Życie gospodarcze Litwy można podzielić na trzy okresy: 1.okres tworzenia się Państwa i inflacji /1918-1923 r./, 2. okres konsolidacji /1923-1930/ i 3. okres kryzysu /od r.1931/. Okres więc normalnego rozwoju gospodarczego Litwy /1923-1930 r./ trwał zaledwie 8 lat. Kryzys gospodarczy odbił się także na finansach litewskich. Rozpoczynając samodzielną gospodarkę w r.1918-tym rząd litewski nie posiadał ani grosza. W r.1918-tym Litwa zaciągnęła w Niemczech pożyczkę 100 milj.marek. W r.1919-tym Litwa zaciągnęła pożyczkę u Zjedn.Stanów Ameryki /w naturze/ i ogłosiła trzy pożyczki wewnętrzne. Wymienione pożyczki były punktem wyjścia dla finansów litewskich. W ciągu pierwszych dwóch lat Litwa nie prowadziła rachunku budżetowego, lecz poszczególne M-stwa czerpały środki z zasobów kasy państwowej. Pierwszy budżet litewski został zatwierdzony w dniu 14 maja 1920 r. przez obecnego i ówczesnego prezydenta Państwa A Smetonę. W r.1930 system budżetowy Litwy został zreformowany na wzór angielskiego systemu budżetowego. Załączona tabela ilustruje dochody i wydatki budżetowe Litwy w okresie od 1918 do 1932 r. włącznie:

Lata	Dochody przewidziane			Wydatki przewidziane		
1918/1919	191,4	milj.	auksinów	190,6	milj.	auksinów
1920	422,5	"	"	423,6	"	"
1921	837,6	"	"	813,4	"	"
1922	72,9	"	litów	70,8	"	litów
1923	166,3	"	"	166,0	"	"
1924	235,8	"	"	232,3	"	"
1925	258,6	"	"	254,8	"	"
1926	235,2	"	"	228,8	"	"
1927	269,4	"	"	230,9	"	"
1928	319,8	"	"	280,5	"	"
1929	338,5	"	"	270,0	"	"
1930	347,7	"	"	320,6	"	"
1931	340,1	"	"	335,3	"	"
1932	276,9	"	"	271,3	"	"
1933	235,0	"	"	235,0	"	"

W okresie od r.1923-33 Litwa zdążyła już spłacić większą część swych długów. Prawie zupełnie zlikwidowane zostały pierwsze 3 pożyczki wewnętrzne, wynoszące ok.30 milj.auksinów. W drodze porozumienia skasowano 11,5 milj.marek pożyczki niemieckiej. Francji zwrócono 6 milj.franków, Anglji - 112,500 funtów sterlingów, ponadto zwrócono większą część wydatków poniesionych przez państwa sprzymierzone na okupację Kłajpedy. W r.1935-tym upływa termin wykupienia bonów pożyczki "swobody", wynoszącej ok.18,5 milj.lt. Bony tej pożyczki są przeważnie w posiadaniu Litwinów amerykańskich. Dług Litwy wobec Zjedn.Stanów Ameryki wynosi ok.64 milj.lt. Ogólna suma długów Litwy na dzień 1 listopada 1932 r. wynosiła 144,5 milj.lt. z czego 143,7 milj.lt. pożyczek zagranicznych. Wobec tego na jednego mieszkańca Litwy przypada 66 lt. długu państwa, gdy w Łotwie dosięga ono 117 lt. na osobę, w Polsce 173 lt i w Estonji 272 lt. na jednego mieszkańca.

R e a l i z a c j a b u d ż e t u L i t w y z a r o k 1 9 3 2. "Echo" Nr.36 z dnia 6.II.33 r. D o c h o d y: Według informacyj Dep. Skarbu dochody budżetowe Litwy r.1932 przewidziane zostały w wys.253.788.935 lt.Ostatecznie jednak suma dochodów została ustalona w wys.251.132.943 lt. Dochody nadzwyczajne w r.1932 z preliminowanej sumy 13.407.454 lt. zostały zwiększone do 24.917.119 lt. Ogółem więc dochody budżetowe Państwa w r.1932 z preliminowanej sumy 282.196.389 lt. zostały zredukowane do 276.050.062 lt.

Głównie zmniejszyły się dochody M-stwa Skarbu, mian. ze 170.180.151 lt. do 162.431.514 lt.; dochody M-stwa Rolnictwa z 23.782.764 lt. zmniejszyły się do 19.704.389 lt. i dochody M-stwa Komunikacji z 56.582.250 lt. zmniejszyły się do 51.423.850 lt.

W y d a t k i: Wydatki zwyczajne państwa w r.1932 z preliminowanej sumy 227.789.812 lt. zmniejszyły się do 223.496.491 lt., zaś wydatki nadzwyczajne z 54.406.577 lt. zmniejszyły się do 52.553.571 lt. Ogółem więc wydatki budżetowe państwa w r.1932 z preliminowanej sumy 282.196.384 lt. zmniejszyły się do 276.050.062 lt.

Wydatki zwyczajne M-stwa Obrony Krajowej z preliminowanej sumy 42.949.000 lt. zmniejszyły się do 42.108.460 lt.; M-stwa Spr. Wewnętrznych z 24.469.401 lt. do 24.007.033 lt.; M-stwa Skarbu z 27.153.451 lt. do 26.568.709 lt.; M-stwa Rolnictwa z 23.933.501 lt. do 22.749.068 lt. Rozchody zwyczajne M-stwa Oświaty z 35.127.936 lt. zwiększyły się do 7.600.253 lt.; M-stwa Komunikacji zmniejszyły się z 50.938.176 do 50.350.186 lt.; M-stwa Spraw Zagranicznych z 5.065.178 lt. do 4.714.648 lt., zaś wydatki zwyczajne M-stwa Sprawiedliwości z 9.361.715 lt. zmniejszyły się 4.484.725 lt.

Wydatki nadzwyczajne M-stwa Obrony Krajowej z preliminowanej sumy 8.000.000 lt. zmniejszyły się do 4.416.740 lt.; M-stwa Skarbu z 9.368.209 lt. do 5.354.633 lt.; nadzwyczajne wydatki M-stwa Rolnictwa z 12.014.997 lt. zwiększyły się do 28.674.382 lt. wydatki nadzwyczajne M-stwa Oświaty z 1.410.423 lt. zmniejszyły się do 1.129.872 lt.; M-stwa Komunikacji z 11.855.768 lt.do 11.023.414 lt.; wydatki nadzwyczajne M-stwa Sprawiedliwości z 540.820 lt. zwiększyły się do 548.220 lt. i M-stwa Spraw Zagranicznych z 265.000 do 455.000 lt.

Wydatki nadzwyczajne M-stwa Skarbu zmniejszyły się w związku z potrzebą zwrócenia pożyczki na okupację Kłajpedy oraz zakupu B-ku Ziemskiego i T-stwa "Maistas", zaś wydatki M-stwa Rolnictwa zwiększyły się wskutek zwiększenia wydatków na racjonalizację gospodarki rolnej.

5-c i o m i l j o n o w y d e f i c y t b u d ż e t o w y L i t w y n a r o k 1 9 3 2. "Lietuvos Aidas" Nr.32 z dnia 8 lutego donosi, iż wbrew pogłoskom jakoby deficyt w budżecie Litwy na r.1932 miał wynieść 11 milj.litów, stwierdzone zostało, iż deficyt wyniesie zaledwie 5 milj.litów. Suma wyręczonych dochodów w r.1932 wyniosła 266,0 milj. lt., zaś wydatków poczyniono 271,3 milj.lt.

Z m n i e j s z e n i e s i ę d o c h o d ó w b u d ż e t o w y c h p a ń s t w a w r o k u 1 9 3 3. "Echo" Nr.42 z dnia 12 lutego.: Według obliczeń dochody budżetowe państwa w styczniu 1933 r. w porównaniu ze styczniem 1932 r. zmniejszyły się o 20 procent.

D o r o c z n e w a l n e z e b r a n i e a k c j o n a r j u s z y B a n k u L i t e w s k i e g o. "Elta" donosi, iż dnia 29 stycznia r.b. w Kownie odbyło się doroczne walne zebranie akcjonarjuszy Banku Litewskiego, któremu w zastępstwie premjera Tubelisa przewodniczył min.Sprawiedliwości Żilinskis. W sprawozdaniu z działalności Banku za r.1932 p.Staszynskis stwierdził, iż rok był w działalności Banku Litewskiego jednym z najtrudniejszych. Ceny produktów krajowych spadły o połowę w porównaniu do cen przedwojennych. Ogólny obrót handlowy spadł o 35 procent w porównaniu do r.1931, i 45 procent w porównaniu do r.1930-go. Eksport w r. ub.spadł w porównaniu do r. 1931 o 31 % i do r.1930 o 45%. W porównaniu do r.1931 import zmniejszył się o 40%. Główna przyczyna kryzysu w Litwie polega przedewszystkiem na wszelakiego rodzaju ograniczeniach importowych, wprowadzonych na rynkach zagranicznych. Liczba weksli protestowanych doszła do 250 tysięcy na sumę ok.71 milj.lt. W r.1932 w Litwie zbankrutowały 63 firmy, przyczem upadłość wynosi 13 milj.lt. /zaś w r.1931 -17 milj.lt./, oraz dokonano 2.083 licytacyj /w r.1931 - 1.074 licytacyj/. Pomimo to zaufanie do Banku zostało przywrócone i suma wkładów wzrosła. Wkłady w Banku Rolnym i w Państwowej Kasie Oszczędnościowej wyniosły w końcu 1932 r. 56 milj.lt. / w r.1931 - 42 milj.lt./. Nowa ustawa ustalająca maksymalną stopę procentową /12%/ znacznie skomplikowała sytuację kredytową, a banki odmówiły przyjmowania drobnych weksli. Jednak Bank Litewski posiada jeszcze dostateczne rezerwy i może prowadzić aktywną politykę finansową. Zmniejszenie operacyj działalności Banku Emisyjnego musiało spowodować obniżenie dochodów.

W r.1932 dochody Banku Emisyjnego wyniosły 8,27 milj.lt., czyli o 1,7 milj.lt mniej, niż w r.1931. Czysty zysk wyniósł 1,12 milj.lt.

Bilans Banku Litewskiego na dzień 1 stycznia 1933 r. opiewa na sumę 368,38 milj.lt.Zysk został podzielony w sposób następujący: 10% wyznaczono na kapitał rezerwowy, 8% jako dywidenda dla akcjonarjuszy i tantjemy dla zarządu, zaś reszta jako rezerwę na rok 1933.

S t a n w a l u t w B a n k u L i t e w s k i m w s t y c z n iu w r. 1 9 3 3. Prasa litewska donosi, iż zapas złota w Banku Litewskim w dniu 24 stycznia 1933 r. wynosił 47,58 milj.lt., zapas walut zagranicznych 15,94 milj.lt., dyskonto i pożyczki 87,70 milj.lt., pokrycie banknotów w złocie dosięgało 52,18%, zaś w złocie i w walutach 69,66%.

S t a n w a l u t w B a n k u l i t e w s k i m w l u t y m r. 1 9 3 3. Prasa litewska z dnia 18.II.33 r. donosi, iż zapas złota w Banku litewskich w ciągu ostatnich dwóch tygodni z 48,17 wzrósł do 49,79 milj.lt.; zapas walut zagranicznych w tym czasie zmniejszył się 16,73 do 15,57 milj.lt.; banknoty w obiegu wynoszą 92,63 milj.lt.; dyskonto i pożyczki 84,81 milj.lt.; pokrycie banknotów w złocie z 50,7 wzrosło do 53,7%, zaś w złocie i w walutach z 68,3, do 70,6 milj.litów.

W z r o s t z a s o b ó w w a l u t o b c y c h w B a n k u L i t e w s k i m. "L i etuvos Aidas" Nr.44 z dnia 23.II.33 r. Zasób walut obcych w Banku Litewskim z 15,57 zwiększył się do 16 milj.lt. Fundusz w złocie nie uległ żadnej zmianie. Suma banknotów w obiegu dosięga 91,12 milj.lt., dyskonto i pożyczki 84,97 milj.lt. Pokrycie banknotów w złocie z 53,7 wzrosło do 54,7 %, zaś w złocie i w walucie z 70,5 do 72,2%.

U l g i B a n k u Z i e m s k i e g o. "Rytas" Nr.48 z dnia 28.II. 1933 r. Zarząd litewskiego Banku Ziemskiego, pragnąc zaoszczędzić rolnikom kosztów, postanowił wydawać pożyczki bez uprzedniej oceny gruntów, jednak w ramach do 400 litów pożyczki na 1 hektar. Krótkoterminowe pożyczki wekslowe udzielane będą na 6 i pół procent. Zapotrzebowanie pożyczek wśród rolników jest bardzo duże.

O d r o c z e n i e s p ł a t y p o ż y c z k i w z w i ą z k u z n i e u r o d z a j e m. "Rytas" Nr.46 z dnia 25.II.33 r. W dniu 1 marca upłynął termin zwrotu drugiej raty pożyczki, zaciągniętej przez rolników w związku z nieurodzajem. Płatność tej raty M-stwo Skarbu odroczyło do dnia 1 listopada. Jest to już drugie zkolei odroczenie, gdyż po raz pierwszy spłatę raty wyznaczono na dzień 31 grudnia.

Z a b i e g i p r e z e s a I z b y H a n d l o w e j u r z ą d u. Prasa litewska z dnia 25.I. r.b. donosi, iż w dniu 24 stycznia r.b. prezes Izby Handlowej inż.Dobkieviczius udał się do premjera Tubelisa i odbył z nim rozmowę na tematy aktualne. M.in. poruszono kwestję zmiany ustawy, zakazującej pobieranie odsetek za operacje bankowe ponad 12%, oraz kwestję zmiany ustawy o komunikacji autobusowej.

Z m n i e j s z e n i e s i ę o b r o t ó w n a g i e ł d z i e. Prasa litewska z dnia 1 lutego donosi, iż obrót na giełdzie kowieńskiej, który w r.1931 wynosił 117,95 milj.lt., w ciągu roku 1932 zmniejszył się do 47,33 milj.lt. Główne operacje w r.1932 dokonywane były w dolarach i wynoszą 41,82 milj.lt. Operacje w funtach angielskich, które w r.1931 wynosiły 33,06 milj.lt., w r.1932 spadły do 479 tys.lt.

D o c h o d y z p o c z t y w r. 1 9 3 2. "Lietuvos Aidas" /48/ z dnia 28.II.33 r. W r.1932-gim dochody z poczty, telefonów i telegrafów wyniosły 14.908.636 lt., zaś wydatki - 13.297.495 lt., a więc czysty zysk z operacyj pocztowych w r.1931/1932 wyniósł 1.611.141 lt.

D z i a ł a l n o ś ć   f u n d u s z u   e m e r y t a l n e g o. "Musų Rytojus" Nr.17 z dnia 27.II.33 r. W początku r.1933 Litwa posiadła 2.719 emerytów, z czego 1.107 pracowników cywilnych, 179 wojskowych, 525 inwalidów wojennych armji litewskiej, 774 inwalidów armji rosyjskiej, 134 osoby zasłużone. W r.1932 ilość emerytów wynosiła 2.278.

W r.1931 Litwa w postaci emerytur wypłaciła 3.017.667 lt., zaś w r.1932 - 3.322.777 lt., przyczem 2.260.622 lt. wypłacono z funduszu emerytalnego, zaś 1.062.155 lt. ze Skarbu państwa, pozatem w r.1932 z funduszu emerytalnego 373 osobom wypłacono 710.878 lt. w postaci jednorazowych zasiłków. W r.1931 na rzecz funduszu emerytalnego z pensyj urzędniczych potrącono 5.973.255 lt., zaś w r.1932 - 5.835.526 lt. Po wypłaceniu emerytur i zasiłków w r.1932 w funduszu emerytalnym pozostało 3.572.745 lt. Ogółem w dniu 31 grudnia 1932 r. fundusz emerytalny posiadał 23.843.516 lt. Pozatem Skarb państwa r.1932 wypłacił 135 b.pracownikom niemieckim Kraju Kłajpedzkiego 453.584 lt. Połowę tej sumy Skarb niemiecki zwraca Litwie.

N o w y   p o d a t e k   o d   s p a d k ó w   i   p o s a g ó w. Prasa litewska z dnia 15-go lutego r.b. donosi, iż M-stwo Skarbu poszukując nowych źródeł dochodów zamierza opodatkować na rzecz Skarbu państwa sumy spadkowe i posagowe.

D o c h o d y   S k a r b u   p a ń s t w a   z   p o d a t k ó w   z i e m s k i c h   w   r o k u   1 9 3 2. "Musų Rytojus" Nr.12. z dnia 10 lutego 1933 r.W r.1931 podatek ziemski przyniósł Skarbowi państwa 19.109.366 lt., zaś w r.1932 - 17.114.678 lt. Podatek ziemski w Litwie pobierany jest według następującej taksy: za 1 ha gruntu I-ej klasy 9 lt.; II-ej klasy - 7 i pół lt.; III-ej klasy - 5 lt.; IV-ej-1 i pół lita. Z ogólnego obszaru terytorjum Litwy, wynoszącego 4.189.438,51 ha podatkowi ziemskiemu podlegają 4 milj. ha, zaś 188.971 ha drogi żelazne, lasy i t.d. podatku nie płacą. Według informacyj Dep.Podatkowego w r.1932 podatek ziemski I-szej klasy płacono z 227.376,22 ha, IIej klasy - 1.119.645,76 ha, III-ej klasy - 1.486.117,75 ha i IV-ej klasy - 1.220.210,25 ha. W-g danych, zebranych w r.1932 roczny dochód Skarbu z podatku ziemskiego winien wynosić 19.025.309 lt.

P r o j e k t   w p r o w a d z e n i a   o g ó l n e g o   p a d a t k u   o d   p r a c y. "Echo" Nr.42 z dnia 12.II.33 r. Powstał projekt wprowadzenia w Litwie ogólnego padatku od dochodu, któryby obejmował wszystkie dochody danego osobnika. Zwolennicy tego projektu wskazują, iż we wszystkich państwach europejskich z wyjątkiem Litwy, podatek taki został już wprowadzony.

P r o j e k t   z w i ę k s z e n i a   p o d a t k u   o d   d o c h o d ó w. "Echo" Nr.42. z dnia 12.II.33 r. W sferach M-stwa Skarbu dyskutowany jest projekt zwiększenia podatku od dochodów, który w Litwie jest znacznie mniejszy, niż w innych państwach. Np. kawaler, zabierający 5 tys.lt. płaci w Litwie 1 i pół procent swego dochodu, w Kłajpedzie 7%, zaś w innych państwach 15%.

Z a b i e g i   o   z w o l n i e n i e   o d   p o d a t k u   m i e s z k a n i o w e g o. "Echo" Nr.39 z dnia 9.II.33 r. Na ręce burmistrza m.Kowna wpłynęło 5 tysięcy podań w sprawie zwolnienia od podatku mieszkaniowego.

R e d u k c j a   b u d ż e t u   m. K o w n a. "Rytas" Nr.48 z dnia 28.II.33 r. Minister Spraw Wewnętrznych zredukował budżet m.Kowna o 401.000 lt i zatwierdził go w wys.9.427.211 lt.

P o g ł o s k i   o   n o w e j   r e d u k c j i   p e n s y j   u r z ę d n i c z y c h. Prasa litewska z dnia 15-go lutego donosi, iż w Kownie kursują pogłoski o możliwości nowej redukcji pensyj urzędniczych. W styczniu wpływy Skarbu zmniejszyły się o 20%, wobec czego nowe zarządzenie oszczędnościowe są całkiem możliwe.-

HANDEL ZAGRANICZNY I TRANZYT.

Bilans handlu zagranicznego Litwy za 1932 r. w porównaniu z latami poprzedniemi. "Statistikos Biuletenis" Nr.1. /ze stycznia1933 r./:

Miesiące.	1932 r. Eksport.	1932 r. Import.	1931 r. Eksport.	1931 r. Import.	1930 r. Eksport.	1930 r. Import.
Styczeń	20.402,1;	13.615,9;	26.001,3;	20.774,0;	32.177,2;	24.744,3
Luty	17.326,2	10.615,9	21.424,0	20.149,6	5.025,1	20.785,8
Marzec	14.961,2	10.955,0	23.465,0	23.396,2	24.946,5	26.055,4
Kwiecień	14.946,0	14.801,3	20.368,3	26.030,0	23.885,8	25.497,5
Maj	13.656,6	15.031,7	24.005,5	23.678,3	27.690,5	27.333,9
Czerwiec	18.447,0	14.412,6	22.019,4	25.487,5	24.592,7	22.029,7
Lipiec	14.395,5	13.793,2	26.150,9	27.262,0	26.348,0	27.677,6
Sierpień	13.437,7	15.053,1	21.490,2	25.869,6	24.339,0	31.887,7
Wrzesień	14.889,1	16.686,1	23.800,1	26.105,4	25.333,5	27.918,9
Październik	15.418,3	15.166,3	23.860,6	23.175,2	37.913,1	26.409,5
Listopad	16.391,1	15.201,8	20.717,3	20.161,3	28.602,9	25.187,3
Grudzień	14.855,0	12.244,5	19.816,5	15.870,0	32.884,6	26.887,6
Razem:	189.125,8;	166.953,5;	273.119,1;	277.959,1;	333.738,9;	312.415,2

Resumé handlu zagranicznego Litwy według państw za 1932 r. w porównaniu z 1931 r. "Statistikos Biuletenis" Nr.2 z lutego 1933 r.:

EKSPORT /Ilość w tonnach/.

Kraje	Prod. spożywcze.	Surowce i półfabrykaty.	Wyroby gotowe.	Ogółem 1932 r.	%	Ogółem 1931 r.	%
Belgja	834,4;	1.024,0	30,8;	1.889,2;		15.379,3;	
Czechosłowacja	36,1	47,1	0,2	83,4		10,8	
Danja	2,6	864,7	299,7	1.167,0		4.648,3	
W.Brytanja	31.546,2;	47.578,4	2.385,2;	81.509,8		65.467,6	
Estonja	128,3	161,7	13,6	303,6		259,0	
Włochy	143,9	858,1	43,1	1.045,1		987,6	
Łotwa	1.231,5	4.203,2	579,0	6.013,8		36.315,8	
Holandja	339,4	17.573,3	401,0	18.313,7		13.824,6	
Francja	233,7	3.301,9	0,9	3.536,5		4.157,4	
ZSRR	3.447,8	0,0	71,2	3.519,0		12.650,6	
Finlandja	0,0	65,5	0,0	65,5		17,0	
Szwecja	636,2	8.531,9	45,8	9.213,9		3.961,6	
Szwajcarja	12,9	0,5	518,0	531,4		548,7	
U.S.A.	56,1	1.969,4	30,3	2.055,8		3.006,7	
Niemcy	24.141,5;	155.405,3	1.234,8;	180.781,9;		192.174,8	
Gdańsk i Polska	12,8;	546,7	33,0	592,5		336,2	
Inne kraje	23,1	19.712,7	292,1	20.027,9		13.915,2	
Ogółem	62.826,5;	261.844,4;	5.978,7;	330.650,0;		367.661,2	

Eksport /Wartość w tys.lt./

Kraje	Prod. spożywcze.	Surowce i półfabrykaty.	Wyroby gotowe.	Ogółem 1932 r.	%	Ogółem 1931 r.	%
Belgja	2.394,8	481,6	51,0	3.389,9;	1,79;	10.704,4;	3,92.
Czechosł.	100,2	64,9	11,6	187,2;	0,10;	152,9;	0,06
Danja	12,0	430,2	432,2	1.021,6	0,54	3.051,9	1,12
W.Bryt.	57.445,3	16.096,5	4.742,8	78.284,6	41,39	90.435,7	33,11
Estonja	43,7	70,2	35,6	149,5	0,08	200,4	0,07
Włochy	209,8	399,0	65,3	674,1	0,36	631,2	0,23
Łotwa	533,8	1.952,8	1.003,6	4.448,2	2,35	15.157,4	5,55
Holandja	78,2	2.868,3	371,8	3.914,5	2.07	4.958,0	1,82
Francja	721,6	1.579,4	85,7	2.996,1	1,58	2.597,0	0,95
ZSRR	6.203,3	0,0	468,1	6.671,4	3,53	8.258,2	3,02
Finlandja	0,0	18,1	1,0	19,1	0,01	4,5	0,00
Szwecja	313,2	1.448,8	107,0	1.869,0	0,99	1.795,7	0,66
Szwajcarja	31,0	2,1	332,7	365,8	0,19	515,3	0,19
U.S.A.	21,9	947,5	69,6	1.039,0	0,55	2.013,6	0,74
Niemcy	45.563,1	17.586,6	1.020,1	74.018,0	39,14;	125.426,1;	45,92
Gdańsk i Polska	56,4	44,4	50,9	151,7	0,08	333,1	0,12
Inne kraje	30,6	9.495,8	399,7	9.926,1	5.25	6.883,7	2,52
Razem:	113.778,9	53.486,2	9.248,7;	189.125,8;	100,00;	273.119,1;	100,00.
	60,16	28,28	4,89	100,00			

Pozatem eksportowała Litwa żywych zwierząt: do Belgji na sumę 462,5 tys.lt., Czechosłowacji na 10,5 tys.lt., Danji na 147,2 tys. lt., Łotwy na 933,0 tys.lt., Holandji na 596,2 tys.lt., Francji na 609,4 tys.lt. i Niemiec na 9.841,4 tys.litów. Ogółem żywych zwierząt eksportowała Litwa na sumę 12.600,2 tys.litów.

Złota i srebra eksportowała Litwa do Niemiec 0,3 tonn na sumę 6,8 tys.lt. i do Łotwy 0,1 tonn na sumę 5,0 tys.litów.

I M P O R T /Ilość w tonnach/.

Kraje	Prod. spożywcze.	Surowce i półfabrykaty.	Wyroby gotowe.	Ogółem 1932 r.	%	Ogółem 1931 r.	%
Belgja	176,9;	30.079,0	2.700,2	32.956,1		41.389,9	
Czechosłowacja	5.382,6	532,2;	3.384,1	9.298,9		9.133,8	
Danja	17,4	10.946,5	609,5	11.573,4		17.261,3	
W.Bryt.	13.521,5	97.169,4	5.214,8;	115.905,7		26.020,6	
Estonja	0,9	8.701,1	1.871,9	10.573,9		9.356,4	
Włochy	698,4	89,6	417,6	1.205,6		1.479,9	
Łotwa	565,3	26.460,1	2.270,4	29.295,8		41.603,0	
Holandja	611,0	23.933,5	162,4	24.706,9		33.036,1	
Francja	4.220,9	7.073,8	583,8	11.878,5		12.533,6	
ZSRR	15.099,7	32.478,5	2.215,7	49.793,9		48.115,3	
Finlandja	1,1	14.656,1	494,6	15.151,8		15.244,6	
Szwecja	24,5	28.082,0	1.900,5	30.007,0		23.713,4	
Szwajcarja	13,4	672,1	81,2	766,7		220,7	
U.S.A.	570,6	27.482,6	254,8	28.308,0		25.472,4	
Niemcy	22.118,7;	123.975,4	20.595,6;	166.690,2		242.197,8	
Gdańsk i Polska	394,1	62.631,5	299,4	63.325,0		167.882,1	
In.kraje	1.878,0	20.431,9	388,5	22.698,4		28.440,2	
Ogółem	65.295,0;	515.395,3;	43.445,0;	624.135,8		743.101,1	

I M P O R T /Wartość w tys.lt./.

Belgja	87,7	5.019,7	2.487,0	7.594,4;	4,55	7.867,6;	2,83
Czechosł.	1.749,6	432,3	10.439,7	12.621,6	7,56	19.583,8;	7,05
Danja	5,6	949,3	1.118,2	2.076,3	1,24	3.562,9	1,28
W.Bryt.	4.673,9	4.612,1	8.708,2	17.996,8	10,78	19.661,4	7,07
Estonja	1,7	157,0	1.983,5	2.142,2	1,28	3.405,9	1,22
Włochy	636,8	85,8	3.198,0	3.920,6	2,35	6.614,6	2,38
Łotwa	515,1	1.492,9	5.742,5	7.753,1	4,64	11.864,9	4,27
Holandja	502,3	3.064,3	826,5	4.463,3	2,67	7.284,6	2,62
Francja	1.333,4	1.365,8	2.925,6	5.651,7	3,39	8.274,3	2,98
ZSRR	2.007,0	4.771,6	3.440,1	10.218,7	6,12	17.237,2	6,20
Finlandja	1,6	455,2	1.453,7	1.910,5	1,15	1.772,1	0,64
Szwecja	13,0	1.596,8	1.960,6	3.570,4	2,14	5.403,0	1,94
Szwajcarja	64,8	206,0	1.638,7	1.909,5	1,14	3.247,8	1,17
U.S.A..	716,3	4.534,1	982,3	6.349,2	3,80	10.773,9	3,88
Niemcy	2.881,6	12.223,9	51.856,3	67.22,4	40,27	130.677,9	47,01
Gdańsk i Polska	83,5	3.094,8	247,8	3.426,1	2,05	10.337,5	3,72
Inne kraje	1.871,6	5.038,0	1.217,1	8.126,7	4,87	10.389,7	3,74
Ogółem	17.145,5	49.099,6;	100.225,8;	166.953,5;	100,00;	277.959,1;	100,00.
%	10,27	60,03		100,00			

Pozatem importowała Litwa żywych zwierząt z:Danji na sumę 3,2 tys.lt., W.Brytanji na sumę 1,4 tys.litów, Łotwy na 0,8 tys.lt., Holandji na 0,0 tys.lt., Niemiec na 21,0 tys.litów. Ogółem na 26,4 tys.litów.

Złota i srebra importowała Litwa z:W.Brytanji 0,0 tonn na 1,2 tys.lt.,Łotwy 0,0 tonn na 1,8 tys.lt.,Francji 0,0 tonn na 26,9 tys. lt., U.S.A. 0,0 tonn na 116,5 tys.lt.i Niemiec 0,5 tonn na 239,6 tys. lt., Holandji 0,0 tonn na 70,2 tys.litów. Ogółem importowała Litwa złota i srebra 0,5 tonn na 456,2 tys.litów.

Ilość poniżej 50 kg. i wartość poniżej 50 lt. są oznaczane przez 0,0.

Litewski handel zagraniczny w 1932 r. według komunikatu M-stwa Skarbu. "Liet. Aidas" Nr.30 /z II.1933 r./. Na eksport litewski w 1932 r. składały się głównie mięso, produkty mleczne i jaja. Eksport produktów tych wyniósł w 1932 r. 56,7% ogółu eksportu litewskiego /w 1931 r. - 52,5%, w 1930 - 33,6%/. Mięsa eksportowano w ub.roku 34,905 tonn. Eksport produktów mleczarskich wynosił 11.129,7 tonn i eksport jaj 45,79 milj.sztuk. Eksport mięsa wzrósł w 1932 r. o 5,236,1 tonn

Papierówki eksportowano w 1932 r. 75,383,8 tonn /w 1931 r. - 54,633,2 tonny/, desek 33.592,8 tonn /w 1931 r. - 29,713,2 t./. Spadł w roku ub. eksport bydła, mianowicie eksportowano nierogacizny 33.600 sztuk /w 1931 r.- 109.400 szt./.

Jeżeli chodzi o import w 1932 r., to wzrósł import szkła i papieru, mianowicie w 1932 r. importowano szkła o 6% więcej,niż w 1931 r., zaś papieru o 1% więcej. Podobnież wzrósł w r.ub.import przędzy w związku z rozwojem przemysłu tekstylnego na Litwie. Importowano w 1932 r. o 260 tonn /15%/ więcej, niż w 1931 r.Zmniejszył się natomiast import tkanin, maszyn, aut i cukru, tkanin w 1932 r. importowano na sumę o 21,67 milj.lt. /53%/mniej, niż w 1931 r.; maszyn i aut importowano na sumę o 12,89 milj.lt./53%/ mniej, wreszcie cukru o 5,22 milj.lt./53%/ mniej, niż w 1931 r. Większość pozycyj importowych zmalała wskutek rozwoju własnego przemysłu. W pierwszym rzędzie dotyczy to cukru i tkanin.

Z główniejszych produktów importowano w 1932 r.:śledzi wędzonych 10.417,7 tonn /w 1931 r.- 11.541,2 t./, ryżu 874,7 tonn /w 1931 r.- 999,7 t./, cukru 15.282,2 /w 1931 r.- 25.598,6 tonn/, nawozów sztucznych 64.330,9 tonn /w 1931 r.- 89.406,8 tonn/, żelaza 27.294 tonn /w 1931 r.- 32.245,9 tonn/, nafty, smarów mineralnych i t.p. 32.198 /w 1931 r.- 32.921,8 t./, benzyny i lekkich przetworów z nafty 5.776,4 /w 1931 r.- 6.543 t./, węgla kamiennego, koksu, brykietów 244.787,6 t. /w 1931 r.- 263.602,7 tonn/,cementu 67.255,6 tonn /87,994,9 t./, papieru i wyrobów z papieru - 5.569,2 t. /5.512,7 tonn/, szkła i wyrobów ze szkła 2.849,2 tonn /2.675,6 t./, blachy 4.711,6 /7.054,6 t./,

Ogółem eksportowała Litwa w 1932 r. za 189,1 milj.litów, /w 1931 r.- 273,1 milj.litów/ importowała zaś za 166,95 milj.lt. /W 1931 r.- za 277.96 milj.litów/. Bilans handlowy wyraził się sumą 22,2 milj.lt. nadwyżki eksportu /w 1931 r. 4,8 milj.lt.nadwyżki importu/.

W litewskim handlu zagranicznym przypadło pierwsze miejsce Niemcom i Anglji, Pod względem aktywności bilansu handlowego na pierwszem miejscu stale stoi Anglja, na drugiem zaś Niemcy. Poza temi dwoma krajami większe sumy z tytułu importu przypadły na rzecz Belgji, Czechosłowacji i Francji.

Tranzyt przez Litwę kolejami i drogami rzecznemi w 1932 r. w porównaniu z 1931 r. "Statistikos Biuletenis" Nr.2 z 1933 r.:

Kraje.	Zwierzęta żywe.	Produkty spoż.	Surowce i półfabrykaty.	Wyroby gotowe.	Złoto i srebro	Ogółem 1932 r.	Ogółem 1931 r.
Z Łotwy	30,2;	574,1;	11.788,6.	130,7	-	12.523,6	2.431,4
do Łotwy	12,8;	4,2;	756,7;	1.215,0;	- ;	1.983,7;	6.513,1
Z ZSRR	16,3;	14.554,4;	330.991,1;	1.621,4;	68,0;	347.251,2;	380.795,1
Do ZSRR	47,1;	13,2;	793,6;	13.415,2;	0,0;	14.269,1;	111.263,1
Z Niemiec	60,2;	17,7	3.315,9	14.681,0	-	18.074,8;	118.941,6
Do Niemiec	46,5;	15.139,4;	160.547,4;	1.771,3;	68,0;	177.572,6;	226.086,8
Ogółem 1932 r.	106,7;	15.165,1;	367.897,7;	16.452,3;	68,0;	399.689,8	
Ogółem 1931 r.	4.932,4;	26.427,0;	364.617,3;	106.175,7;	75,0;		502.227,4

B i l a n s e l i t e w s k i e g o h a n d l u z a g r a n i c z n e g o. "Tautos Ukis" Nr.1 ze stycznia 1933 r. zamieszcza obszerny artykuł prof.A.Rimki. Streszczenie:

Ostatniemi czasy w handlu niepodzielnie zapanowała zasada wzajemności wyrażająca się w haśle "do ut des". Litwa, która doniedawna nie stosowała żadnych ograniczeń w dziedzinie handlu zagraniczego, ostatniemi czasy poczęła również przytrzymywać się tej zasady. Wprowadzony w Litwie system licencyj importowych w praktyce prowadzi do ustalenia kontyngentów importowych. Zakres kontyngentów importowych ustalany jest na podstawie bilansów importowych. Powstaje kwestja o ile wiarygodne są dane statystyczne, dotyczące handlu zagranicznego. Statystyka handlu zagranicznego daje przeważnie jedynie ogólny obraz handlu, oraz odtwarza jego tendencje. Dane statystyczne są niedokładne jeszcze z tego względu, iż trzeba brać pod uwagę zarówno świadome, jak i nieświadome odchylenia w dostarczaniu wiadomości /np.kontrabanda/. Dla skorygowania nieścisłości danych statystycznych korzystnym jest sposób porównywania danych, dotyczących jednej i tej samej dziedziny handlu, zaczerpniętych ze statystyki własnej i obcej.

Zamieszczone poniżej trzy tabele ilustrują dane statystyczne, dotyczące litewskich bilansów handlowych z Niemcami, Anglją i Łotwą w okresie 1928/31 r.:

Bilans litewskiego handlu zagranicznego z Niemcami /w miljonach lt./.

L a t a	E k s p o r t.		I m p o r t.		S a l d o.	
	Litwa.	Niemcy.	Litwa.	Niemcy.	Litwa.	Niemcy.
1928	148,27	130,19	146,82	124,71	1,45	5,48
1929	195,92	163,98	150,24	133,28	45,68	30,70
1930	199,93	161,60	151,43	143,04	48,50	18,56
1931	125,43	82,82	130,68	117,57	-5,25	-34,75
Razem	669,55	538,59	579,17	518,60	90,38	19,99

Bilans litewskiego handlu zagranicznego z Anglją /w mijl.lt./.

L a t a	E k s p o r t.		I m p o r t.		S a l d o.	
	Litwa.	Anglja.	Litwa.	Anglja.	Litwa.	Anglja.
1928	52,26	17,21	19,25	18,44	33,01	-1,23
1929	57,43	28,48	26,04	19,29	31,39	9,42
1930	65,04	36,69	24,07	19,41	40,97	17,15
1931	90,44	64,72	19,66	14,08	70,78	56,04
Razem	265,17	147,10	89,02	71,22	176,15	81,38

Bilans litewskiego handlu zagranicznego z Łotwą /w milj.lt./.

L a t a	E k s p o r t.		I m p o r t.		S a l d o.	
	Litwa.	Łotwa.	Litwa.	Łotwa.	Litwa.	Łotwa.
1928	17,39	10,98	10,35	11,33	7,04	-0,35
1929	30,48	18,82	10,97	12,52	19,51	6,30
1930	22,87	17,54	13,46	12,81	9,41	6,73
1931	15,16	10,93	11,86	12,07	3,30	-1,16
Razem	85,90	58,27	46,64	48,73	39,26	11,52

Uogólniając powyższe dane wypada stwierdzić, iż pomiędzy danemi oficjalnej statystyki litewskiej, a danemi statystyki Niemiec Anglji i Łotwy w okresie 1928/1931 r. powstała różnica, wynosząca 193 milj.lt.

To też przy bardziej szczegółowym rachunku dane statystyczne, dotyczące handlu zagranicznego, należy przyjmować z koniecznemi zastrzeżeniami.

E k s p o r t i i m p o r t w s t y c z n i u 1 9 3 3 r. "Lietuvos Aidas" Nr.36 z dnia 13 lutego 1933 r. W ciągu stycznia 1933 r. Litwa eksportowała zagranicę różnych towarów na sumę 12.274,6 tys.lt., zaś importowała za 9.842,3 tys.lt. A więc eksport litewski w styczniu przewyższym import o 2.432,3 tys.lt.

Z m n i e j s z e n i e s i ę i m p o r t u. "Echo" Nr.43 z dnia 13.II.1933 r. W pierwszej połowie lutego r.b. import litewski nadal wykazywał tendencję zniżkową. Normalnie w ciągu lutego odbył się wwóz szeregu towarów potrzebnych w sezonie wiosennym. Jednak w roku bieżącym importerzy litewscy postrzymują się od zakupu. O ile spadek importu będzie postępował w tymże tempie nadal, w takim razie należy oczekiwać znacznego zmniejszenia się dochodów państwa z poborów celnych.

D o d a t n i e s k u t k i w p r o w a d z e n i a s y s t e m u l i c e n c y j i m p o r t o w y c h. "Echo" Nr.28 z dnia 28.I.1933 r. Wprowadzenia systemu licencyj importowych wywarłoby dodatni wpływ na eksport litewski. Pewne okoliczności wskazują na ożywienie eksportu litewskiego do Szwajcarji, zwłaszcza oczekuje się większego zapotrzebowania na jaja i ptactwo litewskie.

"M u s ų R y t o j u s" o e k s p o r c i e l i t e w s k i m. "Musų Rytojus" Nr.8 z dnia 27.I.1933 r. Zarząd T-stwa "Lietukis" wystosował do rządu litewskiego memorjał, w którym wskazał na możliwości eksportu lnu, siemienia lnianego, nasion koniczyny, wyki, piełuszki, gryki, kartofli i jabłek . Przy dzisiejszej konjunkturze na rynkach zagranicznych, eksport produktów gospodarczych kalkuluje się jedynie wówczas, gdy jakość jego odpowiada wymaganiom rynku. W wyniku zabiegów "Lietukisa", len litewski, eksportowany do Belgji pośród 27 różnych gatunków lnu, zajmuje pierwsze miejsce. Jednocześnie "Lietukis" proponuje wprowadzenie ostrej kontroli eksportu tych produktów, oraz zaprowadzenie centralizacji eksportu. Pewne sfery w Litwie wystąpiły przeciw centralizacji eksportu, twierdząc, iż dla podniesienia jakości produktów eksportowanych wystarczy wprowadzenie ścisłej kontroli. Sztuczna monopolizacja handlu zagranicznego usuwając konkurencję, niechybnie zaszkodzi produkcji. Należy dążyć, by w produkcji krajowej brały udział wszystkie najżywotniejsze siły, gdyż pracy wystarczy dla wszystkich.

N a r a d a w s p r a w i e p r o j e k t u c e n t r a l i z a c j i e k s p o r t u. "Lietuvos Žinios" Nr.31 z dnia 6.II. 1933 r. W związku z memorjałem T-stwa "Lietukis" do rządu, domagającym się wprowadzenia centralizacji i kontroli eksportu litewskiego, eksporterzy i kupcy prywatni wystosowali do rządu kontrmemorjał protestujący przeciwko temu projektowi. Dnia 5-go lutego w Dep.Handlu, pod kierownictwem p.Norkaitisa, odbyło się zebranie, w którem wzięli udział przedstawiciele "Lietukisa", Izby Handlowo-Przemysłowej i innych instytucyj. Eksporterzy prywatni stanowczo zaprotestowali przeciwko scentralizowaniu w jednych rękach eksportu litewskiego. Na zebraniu postanowiono poczynić odpowiednie kroki w kierunku utworzenia zagranicą litewskich przedstawicielstw handlowych. Co się tyczy projektu kontroli eksportu litewskiego, zebranie opowiedziało się wogóle za podniesieniem jakości litewskich towarów eksportowych.

Z k o m i s j i h a n d l u z a g r a n i c z n e g o. "Liet. Aidas" Nr.32 z dnia 8.II.1933 r. Dnia 6-go lutego r.b. w Kownie odbyło się posiedzenie komisji handlowej, w czasie którego rozpatrzono kilkadziesiąt podań, zabiegających o zezwolenie na wwóz towarów. Prawie wszystkie podania zostały załatwione przychylnie. Nadto komisja handlu zagranicznego ustaliła, iż na wwóz papieru, kartonu i przędz bawełnianych do 25 kg zezwolenia nie obowiązują.

T r u d n o ś c i h a n d l u l i t e w s k o - n i e m i e c k i e g o. "Lietuvos Žinios" Nr. 42 z dnia 21.II.33 r. donosi, iż władze litewskie podniosły cła importowe o 100% na wwożone do Niemiec produkty gospodarcze, materjały leśne, rybę, ubrania, miód i in. produkty. Wobec tak wygórowanych ceł litewsko-niemieckie stosunki handlowe stają się niemożliwe.

L i t w a a n i e m i e c k a p o l i t y k a c e l n a. "Lietuvos Aidas" Nr.41 z dnia 20.II.1933 r.Prasa niemiecka swego czasu doniosła, iż niemiecki min.Rolnictwa dr.Hugenberg wystąpił z propozycją podniesienia ceł importowych na produkty rolne. Projekt został przyjęty i w dniu 15 lutym cła zostały podniesione. Cła podniesione zostały przeciętnie zgórą o 50%. Cło na podwójny centnar rogacizny, które uprzednio wynosiło 24 rm. obecnie wynosi 50 rm., zaś świeżego mięsa z 55 rm do 100 rm.

Podniesienie ceł niemieckich należy uważać za pewnego rodzaju tryck polityczny, mający na celu zjednanie agrarjuszy niemieckich i przygotowanie się w ten sposób do wyrobów w dniu 5-tym marca. Bardzo możliwe, iż po dokonaniu wyborów nierealny ten system celny zostanie cofnięty.

E k s p o r t m a s ł a i j a j d o N i e m i e c w r. 1 9 3 2- g i m. "Echo" Nr.39 z dnia 9.II.33 r. W r.1931 Litwa wyeksportowała do Niemiec 5.576.100 kg, zaś w r.1932 - 4.273.300 kg masła. Do listop. 1932 r. Niemcy pobierały za każde 100 kg importowanego masła po 50 marek, zaś od listopada po 70 marek cła. W r.1931 Litwa eksportowała do Niemiec 40.371.000 sztuk jaj za 2.559.000 marek, zaś w r.1932 - 36.527.000 sztuk jaj za 1.836.000 marek. Zgodnie z niemiecko-jugosławiańskim traktatem handlowym, Niemcy pobierały od Litwy za każde 100 kg po 5 marek cła. O ile jednak powyższy traktat, którego termin upływa w dniu 7 marca, przestanie obowiązywać, w takim razie należy oczekiwać,iż cło od 100 kg jaj zostanie podniesiony do 30 a nawet 50 marek.

N i e m i e c k i r y n e k z b y t u a L i t w a. Prasa litewska z dnia 18-go lutego donosi, iż prezes Izby Przemysłowo-Handlowej inż.Dobkieviczius, w rozmowie z przedstawicielami prasy, oświadczył, iż narazie nie może być mowy, aby niemiecki rynek zbytu został dla Litwy całkiem utracony. O ile Niemcy pragną podwyższyć swe dochody w drodze podniesienia ceł, lub podnieść ceny produktów rolniczych na rynku wewnętrznym, w takim razie podniesienie cła bardziej zaszkodzi konsumentom niemieckim, niż Litwie. O wiele niekorzystniej ukształtuje się dla Litwy sytuacja wówczas, o ile przez podwyższenie ceł Niemcy zamierzają osiągnąć samowystarczalność w dziedzinie wytwórczości produktów rolniczych. Litewska polityka handlowa zmierza obecnie do zdobycia coraz większej ilości rynków zbytu, by tą drogą stać się niezależną od niektórych krajów. O ile Niemcy całkowicie zahamują eksport z Litwy, Litwa zastosuje względem Niemiec tę samą metodę. "Elta" donosi, iż rząd niemiecki urzeczywistniając swą protekcyjną politykę rolną, postanowił zabronić wwozu do Niemiec wszelkich zbóż, z wyjątkiem tych, których import oparty jest na wzajemnem porozumieniu o wymianie towarów.

L i t e w s k o f i n l a n d z k i e s t o s u n k i h a n d l o w e w r. 1 9 3 2- g i m. "Lietuvos Aidas" Nr.32 z dnia 8.II.1933 r. Lit.konsul generalny w Finlandji dr.R.Oller w wywiadzie prasowym oświadczył, iż litewsko-fińskie stosunki handlowe nie wykazały żadnego postępu. Wymiana towarów nadal jest minimalna. Według finlandzkich danych statystycznych w r.1932 Finlandja eksportowała do Litwy towarów za 7,7 milj.marek fin., zaś w r.1931 za 8,1 milj.marek fin.

Eksport litewski do Finlandji jest bardzo nieznaczny. W r.1932 Litwa wywiozła do Finlandji towarów zaledwie za 129.071 marek fin., zaś w r.1931 za 447.002 marek fin., a więc litewsko-fiński bilans handlowy jest bierny na niekorzyść Litwy. Eksport litewski do Finlandji stanowi zaledwie 6% importu fińskiego do Litwy.

Z w i ę k s z e n i e z a k u p ó w s o w i e c k i c h w L i t w i e. Prasa litewska z dnia 1 lutego r.b. informuje,iż sowieckie instytucje gospodarcze przy opracowaniu drugiego planu "Piatiletki" trzykrotnie zwiększyły import produktów rolniczych z zagranicy, w tem również i z Litwy. Ponieważ dotąd eksport litewski do Sowietów wynosił rocznie 10 milj.lt. przeto obecnie suma ta powinna się zwiększyć do 30 milj.lt.

E k s p o r t l i t e w s k i c h t o w a r ó w d o S z w a j c a r j i. Prasa litewska z dnia 2 lutego r.b. donosi, iż poseł litewski w Anglji i Szwajcarji p.Sidzikauskas bawi obecnie w Szwajcarji, gdzie zabiega o umożliwienie eksportu do Szwajcarji litewskiego drzewa, drobiu i jaj. Istnieje nadzieja, iż rokowania dadzą pomyślne wyniki.

W z r o s t e k s p o r t u l i t e w s k i e g o d o C z e c h o s ł o w a c j i. Prasa litewska z dnia 13-go lutego r.b.donosi, iż w wyniku litewsko-czeskich rokowań handlowych, rząd praski zobowiązał się do importowania z Litwy, jaj, szmalcu i świń, by w ten sposób wyrównać do pewnego stopnia bierny bilans handlowy z Litwą. W związku z prowadzeniem systemu licencyj, Czechosłowacja zmuszona jest dotrzymać zobowiązania. W lutym Czechosłowacja zakupi w Litwie 1.000 żywych świń.

L i t e w s k o - a u s t r j a c k i e s t o s u n k i h a n d l o w e."Lietuvos Aidas" Nr.41 z dnia 7.II.33 r. Import Austrji do Litwy co roku wynosił ok.1 milj.lt_, zaś w r.1932 zmniejszył się do 966.000 lt.Ponieważ eksport Litwy do Austrji jest minimalny przeto rozwój litewsko-austrjackich stosunków handlowych jest bardzo nieznaczny.

Z a k u p k o n i l i t e w s k i c h p r z e z D a n j ę. "Echo" Nr.43 z dnia 13.II.33 r. Pomiędzy Litwą a Danją toczą się rokowania w sprawie unormowania stosunków handlowych. Ponieważ Danja eksportuje do Litwy cement,przeto dla zrównoważenia bilansu handlowego zobowiązała się ona do zakupu większej partji koni litewskich. Rokowania wkrótce zostaną zakończono a Danja zakupi w Litwie 3-4 tysiące koni roboczych.

L i t e w s k o - a n g i e l s k i e r o k o w a n i a h a n d l o w e.Litewskie M-stwo Spr.Zagran. donosi, iż litewsko angielskie rokowania handlowe toczą się pomyślnie. Obecnie Anglja kończy rokowania nad uregulowaniem stosunków handlowych z krajami skandynawskiemi, Hiszpanją , Islandją i Argentyną, poczem przystąpi do rokowań z krajami bałtyckiemi, następnie zaś z Polską i Finlandją. W związku z ożywieniem angielskiej polityki handlowej w krajach bałtyckich i skandynawskich, w Niemieckich sferach handlowych wyczuwa się zaniepokojenie.

P r o j e k t z w o ł a n i a w a l n e g o z e b r a n i a h o d o w c ó w b e k o n ó w. "Tautos Balsas" Nr.3 z dnia 4.II. 1933 r. T-stwo "Maistas" dostawców bekonów uważa za swych akcjonarjuszy. Dla umożliwienia im wyrażenia swych życzeń T-stwo "Maistas" zaproponowało zwołanie walnego zjazdu hodowców bekonów, na którem zostaliby obrani przedstawiciele na zjazd walny T-stwa "Maistas". Ilość dostawców bekonów do rzeźni "Maistas" wynosi ok.200 tysięcy. Akcje jednak "Maistasa" posiada zaledwie 2 tys. osób. Walny zjazd akcjonarjuszy T-stwa "Maistas" ma być zwołany w marcu 1933 r.

D z i a ł a l n o ś ć T - s t w a "M a i s t a s" w r.1 9 3 2. "Lietuvos Aidas" Nr.40 z dnia 18.II.33 r. W r.1932 rzeźnie T-stwa "Maistas" pochłonęły 563.266 sztuk świń, 25.671 sztuk trzody, 36.456 cieląt i owiec, - ogółem 625.393 sztuk. We wszystkich rzeźniach "Maistas" /w Kownie, Poniewieżu , Kłajpedzie i Taurogach / w r.1931 wyprodukowano 17.994.657 kg, zaś w r.1932 - 25.182.944 kg. bekonów. Zagranicę wyeksportowano: 25.132 sztuk żywych świń, 3.150.000 wieprzowiny, 500.000 kg. tłuszczu topionego, 500.000 odpadków rzeźni, 250.000 wyprawionych żołądków i jelit, 15.400 kg drobiu, 5.333 kg mięsa wołowego, 3.810 sztuk żywej trzody, 40.000 kg skór - za ogólną cenę 55.000.000 lt. Na rynkach wewnętrznych T-stwo "Maistas" sprzedało towarów na sumę 5.000.000 lt. W r.1932 w Szawlach wybudowano 5-tą rzeźnię T-stwa "Maistas". Rzeźnia ta pracuje narazie wyłącznie dla rynku wewnętrznego, gdy jednak naprawi się konjuktura eksportu bekonów, rzeźnia szawelska również rozwinie działalność na szerszą skalę.

Ogółem działalność T-stwa "Maistas" w r.1932 nie była łatwą. Największą trudność stanowiło wprowadzenie kontyngentów importowych Anglji. Gdyby jednak kontyngenty nie zostały nawet wprowadzone, to wątpliwem jest czy sytuacja byłaby łatwiejsza, gdyż z racji nadmiernej podaży bekonów ceny uległyby prawdopodobnie znacznej zniżce. Obecnie zaś istnieje nadzieja zwyżki cen bekonów, dzięki której nawet przy mniejszej ilości eksportu będzie można uzyskać większy dochód. Znacznie gorzej przedstawiała się sytuacja eksportu trzody, którą Litwa wywoziła do Niemiec. System celny niemiecki znacznie utrudnił eksport trzody litewskiej do Niemiec.

D z i a ł a l n o ś ć T - s t w a "M a i s t a s" w s t y c z n i u 1 9 3 3 r. "Lietuvos Aidas" Nr.47 z dnia 27.II.33 r. W ciągu stycznia 1933 r. wszystkie rzeźnie T-stwa "Maistas" pochłonęły 50.470 sztuk świń, 2.284 trzody i 3.094 sztuk owiec i cieląt, - razem 55.848 sztuk. W porównaniu z grudniem 1932 r. ilość zużytych świń zmniejszyła się. Z zakupionej trzody "Maistas" wyeksportował zagranicę 1.840.027 kg bekonów, 693.551 kg świeżego mięsa wieprzowego, 125.000 kg topionego tłuszczu, 2.231 sztuk żywych świń, 456 sztuk żywej trzody, 50.000 kg wnętrzności świń, 40.000 kg wyprawnych jelit - ogółem na sumę 4.370.000 lt.

W s t r z y m a n i e s o w i e c k i c h t r a n s p o r t ó w d r z e w a d o K ł a j p e d y. "Echo" Nr.36 z dnia 6.II.33r. Przedstawiciele kłajpedzkiego syndykatu leśnego Galvanauskas i Emeris, po powrocie z Moskwy zakomunikowali, iż rząd ZSSR zamierza powstrzymać eksport lasu przez port kłajpedzki.

T r a n z y t d r z e w a z R o s j i p r z e z K ł a j p e d ę. "Echo" Nr.54 z dnia 25.II.33 r. Ostatniemi czasy obserwuje się ożywiony transport drzewa wagonami do portu kłajpedzkiego. Zdarzają się dnie, w których do portu kłajpedzkiego przybywa ok.100 wagonów drzewa sowieckiego.

N a r a d y w D e p. H a n d l o w y m w s p r a w i e m e m o r j a ł u "L i e t u k i s a" "Echo" Nr.38 z dnia 8.II. 1933 r. W związku z zabiegami T-stwa "Lietukis" o scentralizowanie w jego rękach eksportu litewskiego, w lit.Dep.Handlowym odbyło się zebranie, w czasie którego ponownie wyrażono protest przeciwko tej koncepcji.

E k s p o r t T - s t w a "L i e t u k i s a". "Lietuvos Žinios" Nr.20 z dnia 25.I.33 r. W ciągu ostatnich 7 dni T-stwo "Lietukis" wyeksportowało do Szwecji 55 tonn, zaś do Finlandji 35 tonn wyki. W elewatorze szawelskim uruchomiono 20 maszyn oczyszczających nasiona konieczyny. Przyczyni się to do sztandaryzacji eksportowanych przez Litwę nasion konieczyny.

D z i a ł a l n o ś ć T - s t w a "P i e n o c e n t r a s" w r. 1 9 3 2 - g i m. "Tautos Ukis" Nr.1 ze stycznia 1933 r. T-stwo "Pienocentras" w r.1932 posiadało ok.280 mleczarń, przy których funkcjonowało zgórą 1700 punktów zbierania śmietany. Do mleczarń tych i punktów dostarczało mleko 800 dostawców. Dla podniesienia wydajności pracy, T-stwo "Pienocentras" w r.1932 wysłało na prowincję 45 instruktorów, w dziedzinie mleczarstwa, rachunkowości/gospodarki jajczarskiej. Mleczarnie wyrabiają przeważnie masło. Wyrób serów i twarogu jest rzadszy. W r.1932 -gim "Pienocentras" wywiózł zagranicę 9.280.914,4 kg masła i śmietany, zaś w r.1931 7.480.935 kg, a więc eksport masła i śmietany wzrósł w r.1932 o 1.799.979,4 kg, czyli o 23,92%. Eksport "Pienocentrasa" stanowi 95% całego eksportu litewskiego masła. Za wyeksportowane w r.1932 masło wyręczono 30 milj.lt."Pienocentras" zajmuje się także skupywaniem i eksportem jaj. W r.1932 "Pienocentras" wyeksportował 8.658 tys. sztuk jaj. W porównaniu do r.1931 eksport jaj prawie się podwoił. Pozatem w ciągu r. 1932 "Pienocentras" otworzył dwa nowe magazyny, jeden w Kownie i jeden w Kłajpedzie, w wyniku czego "Pienocentras" posiada w Kłajpedzie 2 i w Kownie 10.

"P i e n o c e n t r a s" o p o t r z e b i e o r g a n i z a c j i e k s p o r t u j a j. "Echo" Nr.35 z dnia 5.II.33r. T-stwo "Pienocentras" zwróciło się do Dep.Rolnego i Izby Rolniczej z prośbą o zajęcie się rganizacją eksportu jaj. Zdaniem "Pienocentras" prywatni eksporterzy jaj nie są w stanie dostosować się do wymagań rynków zagranicznych. "Pienocentras" proponuje wprowadzenie kontroli jaj eksportowanych, wprowadzenie zakazu sprzedaży jaj odręcznie, wyznaczyć dla kooperatyw premje za skup jaj. Ze swej strony "Pienocentras" zobowiązuje się do założenia odpowiedniej ilości punktów skupu jaj.

E k s p o r t m a s ł a i j a j. "Rytas" Nr.47 z dnia 27.II. 1933 r. M a s ł o: W związku z podniesieniem ceł w Niemczech na produkty mięsne, wzrosła konsumcja masła, którego ceny zwyżkowały. Dopóki kupcy niemieccy posiadali zapasy masła ,ceny utrzymywały się na dawnym poziomie. Ostatnio jednak w związku z wyczerpaniem się zapasów ceny gwałtownie wzrosły W Anglji kupcy posiadają duże zapasy masła, to też ceny nadal są niskie. J a j a. Ostatniemi czasy produkcja jaj była bardzo mała. Ceny na rynkach europejskich wyrazują tendencje zwyżkowe.

E k s p o r t l n u. "Echo" Nr.42 z dnia 12.II.33 r. Ostatniemi czasy w litewskich sferach handlowych obserwuje się zainteresowanie kwestją eksportu lnu. Już w pierwszych latach niepodległości Litwy firmy zagraniczne utworzyły w Litwie swe biura, zakupujące len. W r.1923 eksport lnu przyniósł 18 milj.lt. dochodu, w r. 1924 - 52,47 milj.lt, w r.1925 - 47,95 milj.lt., W ostatnich jednak latach eksport lnu prawie zupełnie upadł. Ostatnio jednak na światowym rynku lnianych nastąpił stanowczy wzrot, dzięki któremu kwestja eksportu lnu staje się aktualną. Chociaż trudno przypuszczać, by eksport lnu dał się podnieść do poziomu na którym się znajdował w latach 1925и26, w każdym jednak razie może on zająć w eksporcie litewskich poważne stanowisko.

E k s p o r t k o n i w 1 9 3 2 r ."Lietuvos Aidas"/Nr.33 z II.33/:Przed wojną światową hodowla koni przynosiła rolnikom litewskim znaczne zyski.Po wojnie jednak zapotrzebowanie koni zarówno na rynkach zagranicznych,jak krajowych zmniejszyło się. To wywołało zniżkę cen koni. W 1932 r. Litwa eksportowała 8.215 koni za 2.200.000 lt. W r.1931 - 10.306 koni za 5.500.000 lt. Uprzednio eksport koni z Litwy dosięgał rocznie do 27.000 koni , za które wyręczało do 16 milj.lt.Głównie zmniejszył się eksport koni litewskich do Niemiec. Zmniejszenie się eksportu koni do Niemiec datuje się do r.1928. Ceny koni w r.1932 w porównaniu z r.1931 spadły o 30%.Zwiększenia się zapotrzebowanie koni nie należy oczekiwać.

P r z e m y t n i c t w o w L i t w i e. "Liet.Aidas" Nr.24 z dnia 30.I.1933 r. Według litewskich danych statystycznych kłajpedzka policja w r.1930 wykryła przemyt na sumę 46.000 lt., w r. 1931 - 51.000 lt, i w r.1932 - 56.000 lt. W r.1930 zatrzymano 208 przmytników, zaś w r.1932 - 370 przmytników. Pomimo intensywnej pracy policji granicznej kontrabanda naraża skrab państwa co roku na znaczne straty.

O G Ó L N O G O S P O D A R C Z E.

P r o j e k t y s t w o r z e n i a R a d y E k o n o m i c z n e j ."Lietuvos Žinios" /Nr.24./:Powstały na Litwie trzy projekty stworzenia Rady Gospodarczej. Autorami projektów są:Kwieska, Wileiszys i Sruoga. Projekt Sruogi różni się od pozostałych 2-ch projektów tem głównie, że przewiduje, iż przedstawicielami wspomnianej Rady będą również przedstawiciele związku rzemieślników.

S y t u a c j a n a r y n k u l i t e w s k i m ."Musų Ryt." /Nr.14/:Ceny zbóż naogół nie uległy zmianom. W niektórych miejscach poszły nawet w górę. Tak np. w Kownie cena zyta wzrosła o 1 lit na centnarze. Ceny bydła uległy zniżce.

W styczniu r.b. eksport towarów z Litwy /12,3 milj.litów/ znacznie górował nad importem /9,8 milj.lt./.W styczniu i lutym

import zwykle jest najmniejszy. W r.b. jest on wyjątkowo mały. Można stwierdzić, że od 1923 r. nigdy jeszcze import w Litwie nie był tak mały. Bardzo nieznaczny był również stosunkowo eksport /w porównaniu ze styczniem 1932 r. zmalał eksport w r.b. o 40%./.

Nowe niemieckie cła importowe na bydło, nierogaciznę, mięso i tłuszcz zaszkodziły całej Litwie, szczególnie zaś obszarowi Kłajpedy. Cła te wyrządzić mogą Litwie strat na sumę ok.10 milj.litów.

Ekonomika litewska."Musų Rytojus" /Nr.13/:Dochody państwowe Litwy wyniosły w 1932 r. 266 milj.litów, wydatki zaś 271,3 m.lt. Deficyt wynosi więc 5,3 milj.lt., a więc stosunkowo jest niewielki.i może być z łatwością pokryty z funduszów rezerwowych.

"Lietuvos Žinios" /Nr.24/:Rok ubiegły zadał hodowli bydła na Litwie i gospodarce mlecznej silny cios ze względu na spadek cen. Nadwyżka zbóż w styczniu 1933 r. wynosiła:pszenicy 11 tys. tonn /w tym samym czasie 1932 r. 30 tys.tonn/, owsa 12 tys. tonn /w 1932 r. - 20 tys.t./,jęczmienia 6 tys.tonn /w 1932 11 tys.tonn/, koniczyny 2 tys. tonn /w 1932 r. - 3,8/;nasienia lnu 3.900 tys.t. /w 1932 r. - 7,500/ i t.d.

W przemyśle sytuacja jest niejednakowa. Najbardziej ucierpiał przemysł eksportowy.

W 1932 r. odbyło się 3.083 licytacyj, z czego 1.122 licytacyj nieruchomości. Ogólna suma długów przewyższyła 10 milj.lt., z czego na nieruchomości przypadło przeszło 7 milj.litów. Sprzedano z licytacyj na sumę przeszło 6 milj.lt. /w 1931 r.za 5 milj. litów, w 1930 r. za 4 milj.lt./.

Weksli zaprotestowano w 1932 r. na sumę 71,74 milj.lt. /w 1931 r.67,51 m.lt., w 1930 r. 40,06 m.lt., w 1929 49,14/.

"Liet.Aidas" /21/:W grudniu 1932 r. było na Litwie 3.540,5 tys. kur i 261,6 tys.gęsi /w 1931 r.gęsi było 241,6 tys./. Prosiąt było na Litwie w grudniu 1932 r. 228.100.

"Musų Rytojus" /Nr.17/:Jak donosi prasa zagraniczna, Anglja zdecydowana jest uczynić Litwie bardzo dalekoidące propozycje gospodarcze. Dla Litwy byłoby to nader pożądane, gdyż Anglja, jako kraj o wysoko rozwiniętym przemyśle, mogłaby nabywać wiele litewskich towarów. Zbliżenie gospodarcze z tak zamożnym krajem, jak Anglja wyszłoby jedynie na korzyść Litwy. Litwa mogłaby nabywać w Anglji towary,których sama nie posiada.

Dochody z monopolu państwowego."Liet. Aidas" /Nr.44/ Dochody z monopolu państwowego w latach 1931-1932 przedstawiają się następująco: /w litach/

Źródło dochodu	1932	1931
1/spirytus i wódka	31.464.787,54	40.926.571,27
2/ " denaturowany	799.872,50	830.915,85
3/niezwrócone butelki monopolowe	216.060,0	268.990,0
4/dochody z napoi oddanych firmom pryw. na komis	173.735,10	249.442,20
5/karty do gry i pasjansowe	144.326,55	158.106,85
6/z dzierżawy majątków państw.	27.139,40	14.818,27
7/z likwidacji maj.państwowych	2.262,26	4.314,42
8/grzywny za niedotrzymanie umów	4.448,92	4.836,90
Ogółem:	32.832.632,27	42.456.939,76

Podatki spółdzielni."Rytas" /Nr.42/:W Litwie powstał projekt opodatkowania przedsiębiorstw handlowych w ten sposób, by podatek płaciły również spółdzielnie o kapitale podstawowym, przewyższającym 50 tys.litów.

O ile projekt ten zostanie zrealizowany, podatek będą płaciły "Lietukis", "Pienocentras" i inne wielkie spółdzielnie lit.

"Liet.Aidas" w sprawie pomocy państwa dla bezrobotnych."Liet.Aid."/Nr.21/:Litwa właściwie nie zna zagadnienia bezrobocia. Latem każdy człowiek na Litwie taką, czy inną pracę może znaleźć. Nieco gorzej przedstawia się sytuacja zimą, kiedy się ujawnia grupa ludzi,których trzeba subsydjować.

Państwo, dbając o wszystkich swych obywateli, nie zapomina również o pomocy dla tych bezrobotnych. W r.b. postanowiono zorganizować większe roboty publiczne, na które Gabinet Ministrów od czasu do czasu asygnuje pewne sumy pieniężne, które się następnie daje samorządom.

Niedawno Gabinet Ministrów wyasygnował 200 tys.litów na zapomogi dla bezrobotnych. Departament Samorządowy część tej sumy podzielił według powiatów, jak następuje: na cele bezrobotnych m.Kowna - 90 tys.litów, Poniewieża - 25 tys., Szawel - 20 tys., Marjampola - 12 tys., Rosień 3 tys., Jutborga - 2 tys., Możejek - 2 tys. i Żegor - 1 tys. Pozostałe 45 tys. litów nie zostało jeszcze rozdzielone.-

M-stwo Spraw Wewn. opracowuje obecnie projekt ustawy, który umożliwi samorzadom zwalczanie bezrobocia w sposób bardziej celowy i racjonalny, niż obecnie. Jak utrzymują, po zakończeniu sezonu pracy obowiązkiem pracodawców powinno być niesienie pomocy bezrobotnym. Po pobieraniu od pracodawców składek na Kasę Chorych będzie się ściągało od nich jeszcze jeden procent na fundusz pomocy dla bezrobotnych. Utworzonym w ten sposób funduszem będą zarządzały samorządy miejskie. Podobną składkę na rzecz bezrobotnych ma płacić również Kasa Państwowa. Składki od pracodawców utworzą sumę 800 tys.lt., od pracodawców i rządu półtora milj.lt. Ostatnia suma jest już dość wielka i dysponując nią będą mogły samorządy wiele zdziałać w akcji niesienia pomocy bezrobotnym.

N o w e r e d u k c j e p e n s y j u r z ę d n i k ó w? Jak podaje prasa kowieńska /z 15.II/, w ostatnich czasach w kołach urzędniczych rozeszły się pogłoski o przewidzianem ponownem zmniejszeniu gaż urzędników. W styczniu wpływy skarbu były o 20% mniejsze, niż przewidywano, wobec czego możliwe są nowe zarządzenia oszczędnościowe.

T r u d n o ś c i g o s p o d a r c z e L i t w y ."Liet.Aid." /Nr.44/: Długi czas Litwa należała do szczęśliwych wyjątków i nie odczuwała kryzysu gospodarczego. Życie ekonomiczne Litwy przebiegało normalnie. Jedynie w ostatnim roku i Litwę ogarnęła depresja gospodarcza, w którą lud trafnie krzyżem nazwał. Rola Litwy w tym kryzysie nie jest bynajmniej tak wielka, jak rola innych państw. Widać to wyraźnie z przebiegu życia. Litwa nie ma takich zastępów bezrobotnych, które ciążą nieznośnie na barkach państw innych. Litwa nie potrzebuje stosować tak drakońskich środków ratowania życia gospodarczego, jakie stosują inne państwa. Tem niemniej i nad Litwą kryzys zaciążył. Obowiązkiem nietylko państwa lecz i społeczeństwa jest czuwać, by trudności się nie pogłębiły.

B e z r o b o c i e w P o n i e w i e ż u ."Liet.Żinios"/Nr.44/: Sytuacja bezrobotnych w Poniewieżu przedstawia się dosyć smutno. W jednej izbie gnieździć się muszą po 4 rodziny. Rodzina złożona z 6 osób musi się utrzymać z zasiłku miesięcznego 36 - 38 litów.

O g r a n i c z e n i a i n i c j a t y w y p r y w a t n e j w h a n d l u ."Idisze Stimme" /z marca/:Ograniczenie inicjatywy prywatnej w handlu wzmaga się coraz bardziej. Tak np. w r.b.przekazała cukrowania generalne przedstawicielstwo sprzedaży cukru spółdzielni "Lietukis" /bardzo nieznaczną część otrzymali dwaj hurtownicy/.Gdy hurtownicy w Wielkiej Litwie i w Kraju Kłajpedzkim zapragnęli nabyć w cukrowni cukier, skierowano ich do "Lietukisa". Tu zaś powiedziano im, że mogą otrzymać cukier jedynie po tej cenie,jaką otrzymują detaliści.Rzec zrozumiała,że hurtownicy nie mogli nabyć cukru na takich warunkach i zmuszeni byli zabiegać o pozwolenie na wwóz cukru z zagranicy.Zezwolenia tego jednak nie otrzymali,gdyż powiedziano im,że obecnie Litwa ma dość krajowego cukru. Jak wiadomo,"Pienocentras" dąży do przejęcia w swe ręce całego eksportu jaj.Mimo usiłowań i przywilejów,jakiemi się cieszy "Pienocentras", udało się mu zmonopolizować zaledwie 20%ogólnego eksportu jaj.Obecnie usiłuje się sztucznym sposobem, kosztem eksporterów, prywatnych, zwiększyć eksport "Pienocentrasa".Sposób ten jest prosty.Przy uregulowaniu bilansów handlowych z kilku krajami,rząd litewski wyjednał sobie różne kontyngenty,w tem również dla krajowego eksportu jaj.Kontyngenty takie otrzymano w Czechosłowacji,Szwajcarji, Austrji i w in.krajach.Faktycznie z kontyngentów korzysta jedynie "Pienocentras", a prywatni eksporterzy nic z nich nie mają.

P R Z E M Y S Ł.

15-lecie handlu i przemysłu litewskiego. "Lietuvos Aidas" Nr.38 z dnia 15.II.1933 r. W pierwszych latach niepodległości Litwy, nie możliwą była normalna praca nad rozwojem przemysłu i handlu krajowego. To też rozwój ten datuje się od r.1923. Chociaż przemysł i handel litewski dotąd posiada wiele luk i niedokładności jednak w ciągu tak krótkiego czasu uczynił on znaczny postęp. W ciągu pewnego okresu w Litwie panowała sprzyjająca konjunktura dla rozwoju przemysłu, to też nawet osoby pozbawione odpowiedniej komunikacji, które rozpoczęły w tej dziedzinie pracę, osiągnęły znaczne rezultaty. W okresie ostatnich trzech lat warunki rozwoju handlu i przemysłu krajowego znacznie się pogorszyły. W dziedzinie organizacji handlu krajowego, ostatniemi czasy wydano szereg pożytecznych ustaw. Należy przypuszczać, iż w wyniku ogólnych starań poziom przemysłu handlu litewskiego należycie się podniesie. Co się tyczy rodzai przemysłu litewskiego, należy stwierdzić, iż obejmuje on bardzo wiele gałęzi wytwórczości. Bardziej aktualną jest kwestja gatunków wyrobów litewskich, które częstokroć nie odpowiadając wymaganiom rynków zagranicznych. Niektóre wytwórnie litewskie dotąd, jakgdyby z przyzwyczajenia posługują się surowcami zagranicznemi, co niechybnie jest objawem szkodliwym. Znaczna część surowców zagranicznych może być zastąpiona surowcami krajowemi. Jednym z bardzo poważnych warunków rozwoju handlu i przemysłu krajowego jest poparcie i należyte zrozumienie ich interesów przez społeczeństwo.

Sytuacja w handlu i przemyśle litewskim na początku roku 1933. Prasa litewska z dnia 2 lutego r.b. donosi, iż według urzędowych informacyj Banku Litewskiego, zmniejszenie się siły nabywczej społeczeństwa w r.1932 wywarło znaczły wpływ na cały handel litewski, zwłaszcza ucierpiały branży, mające do czynienia z rolnictwem, a to z racji niesłychanego spadku siły nabywczej rolników. Ustawa o odsetkach wywołała wśród kupców znaczne poruszenie, gdyż banki odmówiły dyskontowania drobnych weksli, będących w handlu w wielkim użyciu. Wprowadzenie nakazu wykupywanie weksli nieodzownie w dniu jego płatności, przyczynił się do wzrostu ilości protestów. Sytuacja w przemyśle nie jest jednolita, a największe trudności dają się odczuwać w przemyśle eksportowym. Produkcja obrachowana na potrzeby rynków krajowych znacznie się zmniejszyła. Przemysł garbarski pracuje naogół normalnie. Gabrarnia B-ci Nurok która niedawno zawiesiła pracę, osiągnęła już 60% swej normalnej wytwórczości. Sytuacja w szawelskim przemyśle garbarskim uchodzi za lepszą, niż w roku ubiegłym. Produkcja obuwia zmniejszyła się z racji zniżki popytu. Praca młynów odbywa się normalnie. W przemyśle włókienniczym obserwuje się nieznaczne zmniejszenie produkcji. Najbardziej się zmniejszyła produkcja w przemyśle metalowym i drzewnym. W ciągu roku 1932 go założono w Litwie 116 nowych przedsiębiorstw z kapitałem 11,20 milj.lt. Z tej sumy 7 miljonów przypada na papiernię i 4,20 milj. na pozostałe 115 przedsiębiorstw. Z większych fabryk jakie uruchomiono w Litwie w r.1932 zasługują na uwagę: fabryka pończoch, /kapitał inwestowany pół milj.lt./, fabryka włókiennicza /150 tys. lt./, olejarnia /120 tys.lt./, browar /150 tys.lt./, fabryka mydła /150 milj.lt./. W porównaniu z r.1931 kapitał inwestowany zmniejszył się w fabrykach o 6 milj.lt. W r.1932 inwestowano w budownictwie przeszło 35 milj.lt, w r.1931 - 63 milj.lt. i w r.1930 -50 milj. lt. W ciągu r.1932 zbankrutowany, względnie znalazły się w ciężkiej sytuacji finansowej 63 firmy z 13 milj.lt. zadłużeniem, zaś w r.1931 - 200 firm z zadłużeniem 27 milj.lt. Nadto w r.1932 zlikwidowało się wiele firm, które swe długi opłaciło.

Ze związku rzemieślników litewskich. "Lietuvos Aidas" Nr.17 z dnia 27.I.1933 r. Po odzyskaniu niepodległości niemal cały przemysł w Litwie znajdował się w obcych rękach. W związku z tem, przed kilku laty grono Litwinów utworzyło Zw.Rzemieślników litewskich, który wkrótce rozwinął się w dużą organizację. Dzięki staraniom związku powstały szkoły i kursy przemysłowe, został założony specjalny "Amatbankas", mający na

celu finansowanie rzemiosła litewskiego, oraz ukazał się w druku organ Zw.Rzemieślników "Verslas". Jednak w łonie związku poczęły się przejawiać pewne waśnie, uniemożliwiające aktywną pracę. W związku z tem na dzień 22 stycznia r.b. wyznaczone zostało walne zebranie rzemieślników litewskich, mające na celu usunięcie tej niedokładności.

W y k u p ś w i a d e c t w p r z e m y s ł o w y c h. "Liet. Aidas" Nr.49 z dnia I.III.33 r. W r.1931-szym w Litwie wykupiono 5.796 , zaś w r.1932-gim 5.735 świadectw przemysłowych. W/g klas świadectw przemysłowych przedsiębiorstwa w r.1932 przedstawiały się następująco: klasa I-sza 3 przedsiębiorstwa, II-ga kl. 2, III kl. 8, IV - 78 V - 160, VI - 676, VII - 1.344. i VII - 3464. Największą ilość świadectw przemysłowych wykupiło Kowno 907, zaś najmniej Sejny - 76.

T y d z i e ń s p r z e d a ż y w y r o b ó w k r a j o w y c h. "Rytas" Nr.47 z dnia 27.II.33 r. Rozwój przemysłu krajowego przedewszystkiem zależy od popytu. Natomiast społeczeństwo litewskie w bardzo wielu wypadkach woli nabywać drogie towary zagraniczne, niż o wiele tańcze i w niczem nieustępujące w jakości towary krajowe. Do walki z tą bolączką winne jaknajrychlej wystąpić organizacje społeczne i gospodarcze. Rozumiejąc doniosłe znaczenie reklamy, lit.ekonomiczne T-stwo wojskowe postanowiło zorganizować w uniwersalnym magazynie w Kownie tydzień sprzedaży wyrobów krajowych, który potrwa od dnia 25 lutego do 4 marca. Impreza ta umożliwi nabywcom zapoznanie się z wyrobami litewskiemi .-

"R y t a s" o w a r u n k a c h c u k r o w n i c t w a w L i t w i e. "Rytas" Nr.37 z dnia 14.II.1933 r. Litewska spółka akcyjna "Lietuvos Cukrus" rozesłała do hodowców buraków cukrowych okólnik w sprawie uprawy bukarów cukrowych w r.1933. Zdaniem "Rytasa" okólnik T-stwa "Lietuvos Cukrus" całkiem niesłusznie przybiera ton autorytatywnego rozporządzenia. Rozesłany przez T-stwo kwestjonarjusz w sprawie zgłoszenia się hodowców buraków cukrowych, posiada następującą formę: "Wyrażam zgodę, by przyjmując do curkowni moje buraki, płacono mi za każdy centnar po 2,50 lt. w gotówce i po 25 centów w akcjach T-stwa "Lietuvos Cukrus". Zgadzam się także na wszystkie inne postawione przez cukrownię warunki w sprawie hodowy i dostawy buraków cukrowych". Nadto T-stwo w kwestjonarjuszu zaznacza, co następuje: "O ile pan do dnia 20 lutego r.b. nadeśle wypełniony kwestjonarjusz, zostanie panu zezwolono na uprawę i dostawę buraków cukrowych. W przeciwnym zaś wypadku umowa zostanie unieważniona. "Rytas" zaznacza, iż T-stwo "Lietuvos Curkus" całkiem niesłusznie przyswaja sobie prawo jednostronnego zerwania umowy i dyktowania, hodowcy buraków cukrowych,warunków.

D z i a ł a l n o ś ć c u k r o w n i l i t e w s k i e j. "Lietuvos Aidas" Nr.31 dnia 7.II.1933 r. Do czasu wprowadzenia na Litwie akcyzy na cukier, cukrownia litewska wyprodukowała 86.476 stukilogramowych worków cukru. Po wprowadzeniu akcyzy cukrownia wyprodukowała 9.370.960,59 kg cukru. Akcyza wynosi 30 centów od kilograma. Do dnia 1 stycznia 1933 r. z akcyzy cukrowej pobrano 2.811.288,23 lt.

Z a k o ń c z e n i e s e z o n u p r a c w c u k r o w n i m a r j a m p o l s k i e j. "Echo" Nr.54 z dnia 25.II.1933 r. Sezon prac w cukrowni marjampolskiej dobiega końca. W cukrowni pozostało do przetworzenia 2 tysiące tonn buraków cukrowych. Sezon pracy w cukrowni zostanie zamknięty ok. 28 lutego.

Z a p a s c u k r u n a L i t w i e. Prasa litewska z dnia 25 stycznia r.b. donosi, iż cukrownia marjampolska wyprodukowała 134 tys. worków, czyli dwa razy tyle, co w ciągu kampanji r.ub. W ciągu tegorocznej kampanji cukrownia wyprodukuje 35 tys. worków cukru, czyli ok.17 tys. tonn. Ponieważ Litwa posiada kilka tysięcy tonn cukru importowanego a konsumcja cukru spadła, przeto obecny zapas cukru wystarczy na cały rok.

S p r a w a o b n i ż e n i a o p ł a t z a e l e k t r y c z n o ś ć. "Lietuvos Aidas" Nr.47 z dnia 27.II.1933 r. Kwestja obniżenia taryfy elektrycznej w Litwie staje się coraz bardziej aktualną. Przekonano się, iż samorząd kowieński powinien jak najprędzej wykupić elektrownię kowieńską z rąk towarzystwa, gdyż opłata po 1 licie i 35 centach za klw energji oświetleniowej i po 80,70 centów za 1 klw energji gospodarczej, jest zbyt wygórowana. Prowincjonalne elektrownie w Litwie dostarczają prądu elektrycznego o wiele taniej, niż elektrownia kowieńska.

D z i a ł a l n o ś ć s p ó ł k i h a n d l o w e j "P a r a m a". "Echo" Nr.51 z dnia 22.II.1933 r. Pomimo kryzysu ekomonicznego T-stwo handlowe "Parama" w ciągu ostatniego roku założyło trzy nowe magazyny i posiada obecnie razem 19 magazynów. Chociaż obrót w magazynach na skutek kryzysu zmniejszył się na 10%, jednak ilość sprzedanych towarów ogółem zwiększyła się o 20% W r.1931 T-stwo "Parama" sprzedało towarów na sumę zgórą 5 milj.lt., zaś w r.1932 - 4.600.000 lt. W r. 1932, którzy odwiedzili magazyny "Parama" dosięga prawie 5 miljonów. W połowie roku 1932 T-stwo "Parama" uruchomiło fabrykę chleba, która w ciągu II-ga półrocza 1932 r. wypiekła ok.5 milj. kg chleba. Chleb "Paramy" sprzedawany jest w całej Litwie.

L i k w i d a c j a s y n d y k a t u m y d l a r s k i e g o."Rytas" Nr.51 z dnia 3.III.1933 r. W początkach bieżącego miesiąca w Kownie odbyło się zebranie fabrykantów mydła, w którem wzięli także udział przedstawiciele Kraju Kłajpedzkiego. W wyniku narad postanowiono, iż istniejący obecnie w Litwie Syndykat Mydlarski z dniem 1 kwietnia r.b. zostanie zlikwidowany.

S p r a w a s y n d y k a t u s k ó r n e g o p r z e d s ą d e m. "Lietuvos Žinios" Nr.36 z dnia 13.II.1933 r. Od dłuższego już czasu syndykat skórny w Litwie prowadził spór z B-mi Glezer, którzy wbrew woli syndykatu pragnęli zeń wystąpić i wycofać zdeponowane tam weksle na sumę 3 tys. lt. Sprawa oparła się o sąd w Szawlach, który orzekł, iż B-cia Glezer mają prawo wystąpienia z syndykatu i wycofania weksli. Ponieważ wycofanie weksli zrujnowałoby syndykat, przeto złożył od wyroku sądu szawelskiego apelację.

P r o d u k c j a p a p i e r o s ó w z t y t o n i u k r a j o w e g o. "Dzień Kowieński" Nr.26 z dnia 2 lutego donosi,iż w kołach miarodajnych aktualna jest kwestja rozszerzenia plantacji tytoniu w Litwie i założenia fabryki papierosów, któraby przetwarzała wyłącznie surowiec krajowy. W związku z tem projektowaną jest zmiana ustawy o produkcji tytoniu i podwyższenie cła na tytoń importowany z zagranicy.

Z a b i e g i d y r e k c j i p a p i e r n i o m o n o p o l. Prasa litewska z dnia 18 lutego r.b. donosi, iż w związku z otwarciem papierni w Pietraszunach, dyrekcja tej fabryki na czele ze szwedzkim konsulem generalnym w Litwie p. Philbladem żąda podwyższenia ceł wwozowych, aby z większym powodzeniem mogła konkurować z zagranicą. Te żądania dyrekcji papierni wywołują w miejscowych kołach wielkie niezadowolenie.

P r o j e k t w y r o b u c e m e n t u w L i t w i e. "Lietuvos Žinios" Nr.31 z dnia 6.II.1933 r. donoszą, iż przemysłowcy litewscy postanowili zbadać warunki produkcji cementu w Litwie. O ile warunki te okażą się przychylne, w takim razie zostanie utworzona spółka akcyjna i założona pod Kownem fabryka cementu.

P r o d u k c j a c e g i e ł w L i t w i e. "Lietuvos Žinios" Nr. 41 z dnia 20.II.1933 r. M-stwo Rolnictwa pragnąc rozwinąć produkcję cegieł w Litwie, udzielało specjalnych kredytów, dzięki którym w r. 1929 zorganizowano 24 cegielnie wiejskie. W początkach r.1931 zorganizowano 56 cegielni wiejskich. W r.1932 pozostało 44 cegielnie. W r.1931 wyprodukowano w Litwie 2.055.000 cegieł, zaś w r.1932 - 3.110.000 cegieł, zaś wypalono 150.000 cegieł. Dla zracjonalizowania produkcji cegieł w r.1933 Litwa podzielona zostanie na 8 okręgów, posiadających własnych instruktorów.-

R O Ł N I C T W O.

P i ę t n a s t o l e c i e r o l n i c t w a l i t e w s k i e g o. "Lietuvos Aidas" Nr. 38 z dnia 15.II.1933 r. Wątpliwem jest, czy jakiekolwiek państwo w Europie uczyniło w zakresie gospodarki rolnej tak znaczny postęp, jaki się dokonał w ciągu 15-tu lat egzystencji niepodległej Litwy. W pierwszych latach niepodległości na ogólną ilość 3,8 milj.ha ziemi uprawnej Litwa posiadała 1,7 milj.ha ziemi wiejskiej w szachownicy, który to system rolny w XX wieku był zupełnym przeżytkiem. W wyniku przeprowadzonej reformy rolnej, do chwili obecnej rozparcelowano 9.000 ha gruntów wiejskich i zgórą 400.000 ha ziemi dworskiej, ogółem utworzono zgórą 100.000 nowych osad. Biorąc pod uwagę, iż Litwa ogółem posiada 300.000 gospodarstw, należy przyznać, iż reforma rolna dotknęła wielką ilość gospodarstw w Litwie. Komasacja gruntów wiejskich dała bardzo pomyślne wyniki. Nadmiar wilgoci w wielu miejscowościach zamienia żyzne grunta w bagno i uniemożliwia prowadzenia gospodarki rolnej. O ile nie brać pod uwagę przekopanego kanału pomiędzy Wentą a Dubisą, mającego znaczenie strategiczne, należy stwierdzić, iż w ciągu 120 lat Rosjanie nie przeprowadzili w Litwie żadnych prac meljoracyjnych. Pomimo braku środków pieniężnych w ciągu 15 lat Litwa osuszyła 240.000 ha gruntów i dokonała wiele innych prac meljoracyjnych. Dzięki staraniom rządu w ciągu tego krótkiego stosunkowo czasu w Litwie rozwinięto gospodarkę mleczną, która zajmując w eksporcie litewskich poważne miejsce, przynosi państwu ok.40 milj.lt. rocznie. Nadto rozwinęła się w Litwie gospodarka hodowlana, a eksport świń i bekonów zajmuje w handlu litewskim jedno z pierwszych miejsc. W r.1932 Litwa zajęła pod względem eksportu bekonów do Anglji 4 miejsce po Danji,Polsce i Holandji. Bekony litewskie pod względem jakości nie ustępują w niczem bekonom duńskim. Litwa, która doniedawna importowała cukier z zagranicy, obecnie posiada własną cukrownię, która pokrywa 3/4 całego zapotrzebowania. Niektóre dziedziny rolnictwa, w wyniku ogólnej konjunktury musiały upaść. Tak np. upadł eksport koni, który z 16 milj.lt. przed kilku laty, obniżył się w r.1932 do 2,2 milj.lt. Upadł także eksport lnu litewskiego,który z 80 milj.lt. w r.1927,spadł do 11,6 milj.lt. w r.1932. Upadek eksportu lnu został spowodowany zarówno spadkiem cen na ten produkt, jak też zmniejszeniem się jego produkcji. Obszar gruntów zajęty pod uprawę lnu, który wynosił przed kilku laty 80 tys. ha w r.1932 zmniejszył się do 40 tys.ha. W dziedzinie oświaty rolnej Litwa również uczyniła znaczny postęp. Przed wojną Litwa posiadała 1 wyższą i 2 niższe szkoły rolnicze. Obecnie zaś posiada Akademję Rolniczą w Datnowie, 4 wyższe szkoły rolnicze, 10 szkół niższych, 16 powszechnych szkół rolnych, 8 szkół gospodarstwa domowego i 298 klas rolniczych. Do wszystkich wymienionych szkół ogółem uczęszcza 6 tys. osób. Rolnicy litewscy zorganizowali cały szereg kooperatyw, odgrywających w gospodarczem życiu Litwy dużą rolę. Na ogólną ilość wyeksportowanego w r.1932 masła 9,9 milj. kg, 93% wyeksportowało T-stwo "Pienocentras". Jedynie T-stwo "Lietukis" w ciągu r.1931 posiadało 36 milj.lt. obrotu.

Z a d ł u ż e n i e r o l n i k ó w l i t e w s k i c h. "Trimitas" Nr.4 z dnia 26.I.1933 r. Ogólna suma zadłużenia rolników litewskich w/g przybliżonych obliczeń wynosi ok.350 milj.lt., w czem ok. 80 milj. lt. pożyczek hipotecznych, zaciągniętych w Banku Ziemskim. Największa ilość pożyczek hipotecznych zostało wydanych rolnikom powiatów: wyłkowyszkowskiego, marjampolskiego i Kraju Kłajpedzkiego. Kredytów rolnych udzielają w Litwie:Bank Ziemski oraz 287 różnych innych instytucyj kredytowych. Bank Ziemski posiada obecnie 48 milj.lt.

K r y z y s w r o l n i c t w i e. "Lietuvos Žinios" Nr.47 z dnia 27.II.1933 r. poruszając kwestję kryzysu gospodarczego w Litwie, jako charakterystyczny fakt podaje, iż pewien rolnik dwa konie sprzedał za 9 litów. Dla uplastycznienia tej ceny "Lietuvos Žinios" podają, iż para butów w Litwie kosztuje 18 litów.

"R y t a s" o c i ę ż k i e j s y t u a c j i u p r a w y l n u w L i t w i e. "Rytas" Nr. 38 z dnia 15.II.1933 r. W czasie jednego z ostatnich piątków ekonomicznych w Litwie p.Krekşde oraz dr.J. Urmanas umówili kwestję uprawy lnu w Litwie. W odczytach swych prelegenci wskazali, iż trudna sytuacja hodowli lnu w Litwie odbija się fatalnie na eksporcie. Brak należytej organizacji, oraz szkodliwa

działalność pośredników sprawiła, iż eksport lnu, który w r.1927 przyniósł Litwie 84 milj.lt., w r.1932 spadł do 12 milj.lt. Obecnie Litwa posiada ok.30 gatunków lnu, a fabryki uskarżają się, iż nie posiadając jednego rodzaju surowca nie są w stanie wyprodukować odpowiedniej jakości materjału. Dla uniknięcia tych trudności Litwa powinna utworzyć hurtowe składy lnu, a Izba Rolnicza winna informować rolników o sposobach hodowli lnu. Jedna fabryka lnu w ciągu roku mogłaby przetworzyć około tysiąca lnu, co umożliwiłoby Litwie powstrzymie importu powrozów i innych artykułów, wyrabianych z tego produktu. Według obliczeń dr.Urmana z eksportu lnu Litwa mogłaby rocznie wyręczyć około 110 milj.lt. Zebrani powzięli w sprawie hodowli lnu odpowiednie rezolucje.

"L i e t u v o s Ż i n i o s" o r e f o r m i e r o l n e j w L i t w i e. "Lietuvos Ziniοs" Nr.50 z dnia 2.III.1933 r. Art.wstępny p.t. "Sto pięćdziesiąt?". Streszczenie:

Kwestja reformy rolnej w Litwie oddawna absorbowała umysły, co wylano się w postaci przyjętej przez Litewski Sejm Ustawodawczy reformy rolnej. Dziś jednak ustawa ta została zmnieniona, a niewywłaszczalna norma majątkowa podniesiona do 150 ha. W czasie dyskusji nad ustaleniem normy niewywłaszczalnej tautinincy w Sejmie Ustawodawczym wypowiedzieli się przeciwko reformie rolnej, chrz.-demokraci domagali się pozostawianie większej normy niewywłaszczalnej, zaś ludowcy walczyli o zmniejszenie ośrodków majątkowych.

Ludowcy wychodzili z założenia, iż rolnik sam winien uprawiać swą ziemię. Jednak w drodze kompromisu niewywłaszczalna norma majątkowa ustalona została w wysokości 80 ha. Rząd narodowców zmienił ustawę o reformie rolnej i normę majątkową powiększył do 150-ciu ha. Ponieważ w dzisiejszych czasach małe gospodarstwa rolne są najbardziej rentowne posunięcie rządu tautininków nie posiada żadnego uzasadnienia. Zjazd Związku Ludowców będzie musiał poważnie zająć się omówieniem spraw gospodarczych kraju.

"L i e t u v o s Ż i n i o s" o i n d e m n i z a c j i z a w y w ł a s z c z o n e g r u n t y. "Lietuvos Ziniοs" Nr.44 z dnia 23.II.1933 r. Swojego czasu w Litwie omawiana była kwestja wydania ustawy o uregulowaniu rozrachunków z Wileńskim Bankiem Ziemskim. Dyskutowano nawet zasady na podstawie których wspomniana ustawa miała być opracowana. Dla niezrozumiałych jednak przyczyn kwestja ta została zapomniana. W związku z wypłacaniem przez skarb Litwy odszkodowań za wywłaszczone grunty, potrzeba uregulowania rachunków wileńskiego Banku Ziemskiego staje się niezmiernie aktualna. Jak wiadomo, niemal wszystkie majątki w Litwie zadłużone były w Banku Wileńskim, a wiele z nich za długi przeszło na własność Banku. Na mocy traktatu litewsko-sowieckiego, wszelkie rozrachunki pieniężne tego Banku przelane zostały na Skarb Litwy w wyniku czego długi ziemiaństwa litewskiego wobec Wil.Banku Ziemskiego są obecnie długami wobec skarbu Litwy. Tymczasem Skarb Państwa zamiast uregulować te rozrachunki, wypłaca odszkodowania za wywłaszczone grunty osobom, które być może wcale nie posiadają do tego prawa, lub co gorsze są, na mocy zadłużenia w Wil.Banku Ziemskim, dłużnikami Skarbu Państwa. To też przed rozpoczęciem indemnizacji należy w drodze ustawy załatwić sprawę rachunków Wil.Banku Ziemskiego.

P r a c e m e l j o r a c y j n e w L i t w i e w o k r e s i e 1 9 1 9 - 1 9 3 2 r. "Echo" Nr.42 z dnia 12.II.1933 r. Skarb Państwa wyasygnował na prace meljoracyjne w Litwie następujące sumy: w r. 1919-1929 - 13.767.426 lt., w r.1930 - 5.943.801 lt., w r.1931 - 6.194.418 lt., w r.1932 - 3.061.668 lt., ogółem - 28.568.313 lt. W ciągu tych 13-tu lat w Litwie osuszono 241.334 ha, w tej liczbie 238.465 ha osuszono przy pomocy rowów i 2.869 ha przy pomocy drenaży.

D z i a ł a l n o ś ć C e n t r a l n e g o R o l n i c z e g o B i u r a R o z r a c h u n k o w e g o. "Liet.Aidas" Nr.47 z dnia 27.II.1933 r.: W okresie 1931/32 r. 381 gospodarstw wyraziło zgodę na prowadzenie i nadsyłanie ścisłych rachunków Z tej liczby przydatnemi okazały się rachunki nadsyłane przez 162 gospodarstwa. Kwestja prowadzenia rachunkowości gospodarczej coraz bardziej interesuje rolników lit., czego dowodem jest zgłoszenie się do rejestru r-go w r.1933 489-ciu gospodarstw/z których 312 gosp.regularnie nadsyła rachunki.

R o z g a t u n k o w y w a n i e g r u n t ó w. "Lietuvos Aidas" Nr.42 z dnia 21.II.1933 r.: M-stwo Rolnictwa rozgatunkowało 2.886.256 ha gruntów."Naczelna Komisja Rozgatunkowywania gruntów" nie stwierdziła jeszcze rozgatunkowania 587.364 ha. Do rozgatunkowania pozostało jeszcze 772.011 ha. Ponieważ rocznie rozgatunkowywuje się około 300.000 ha, należy oczekiwać, iż praca ta zostanie w ciągu dwóch lat ukończona. Na terenie powiatów: jeziorowskiego i możejkowskiego rozgatunkowywanie gruntów zostało zupełnie ukończone.

S p r z e d a ż o ś r o d k ó w d w o r s k i c h. "Lietuvos Aid." Nr.48 z dnia 28.II.1933 r. Zarząd Ref.Rolnej sprzedał z licytacji dwa majątki: Varkaliszki i Karpiszki, wyręczając za nie 260.800 lt.

"R y t a s" o l i t e w s k i e j g o s p o d a r c e l e ś n e j. "Rytas" Nr.50 z dnia 2.III.1933 r.: Litwa, która niegdyś sławną była dzięki swym dziewiczym lasom, dziś została wytrzebiona. Przyczyniła się zarówno do tego rosyjska, jak i niemiecka gospodarka rabunkowa. Litwa również wyeksportowała znaczną część swych lasów.

Dzisiejszy rząd, pragnąć uratować lasy litewskie wprowadził ochronę lasów prywatnych, która jednak nie zawsze spełnia swe zadanie. Ochrona ta znacznie utrudnia prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej. To też, zamiast zbytniej ochrony, należy w Litwie zająć się hodowlą lasów.-

D z i a ł a l n o ś ć D e p a r t a m e n t u L e ś n e g o. "Liet Aidas" Nr.33 z dnia 9.II.1933 r.: Produkcja sortymentu leśnego dokonana przez Dep.Leśny przedstawia się następująco: r.1931/32 - 720.669,57 metr.kw., r.1930/31 - 651.482,88 metr.kw., r.1929/30 - 638.668,30 metr.kw., r.1928/29 - 406.359,20 metr.kw. Chociaż konjunktura na rynku drzewnym znacznie się pogorszyła, jednak produkcja sortymentu drzewnego w r.1932-gim wzrosła.

P o s i e d z e n i e K ł a j p e d z k i e j I z b y R o l n i c z e j. "Rytas" Nr.16 z dnia 20.I.33 r. : Dnia 19 stycznia r.b. w Kłajpedzie odbyło się posiedzenie Kłajpedzkiej Izby Rolniczej w czasie którego dyrektor Izby p.Diessler wygłosił sprawozdanie z działalności Izby za rok 1932. W r.1932 Izba miała 338.000 lt. dochodów i 334.000 lt rozchodów. Budżet Izby na rok 1933 został ustalony w wys. 264.000 lt. Części składowe budżetu na r.1933 po stronie dochodów przedstawiają się następująco: 1.zasiłek Dyrektorjatu - 169.000 lt., 2. składki członkowskie - 63.200 lt., 3. z innych źródeł - 31.800 lt. W czasie dyskusji stwierdzono, iż podobnie trudna sytuacja jak obecna panowała w Kraju Kłajpedzkim przed 60-ciu laty.-

R y b o ł ó s t w o w K r a j u K ł a j p e d z k i m w o k r e s i e 1 9 2 5 - 1 9 3 2. "Musų Rytojus" Nr.6 z dnia 20.I.1933 r.: W r.1932-gim na wodach zatoki Kurszańskiej oraz morza Bałtyckiego złowiono 2.396.821 kg ryby wartości 1.213.320 lt.

Poniżej podajemy wykaz połowu ryb w Kraju Kłajpedzkim w okresie 1925-1932 r.:

l a t a	k g.	w a r t o ś ć w l t.
1925	3.481.050	2.894.341
1926	2.962.285	2.507.269
1927	2.338.667	2.285.038
1928	1.895.280	2.112.027
1929	2.181.755	2.556.364
1930	2.142.563	2.287.254
1931	2.353.471	1.924.638
1932	2.396.821	1.213.320

Z powyższej tabeli widzimy, iż najobfitszy połów ryb na wodach Kraju Kłajpedzkiego wypadł w latach 1925/26.

S A M O R Z Ą D Y.

K r e d y t y d l a s a m o r z ą d ó w. "Lietuvos Aidas" Nr. 35 z dnia 11.II.1933 r. Lit. Państwowa Kasa Oszczędnościowa udzieliła następujących kredytów samorządom litewskim: samorządowi m. Taurogi na budowę rzeźni - 40.000 lt; samorządowi m.Preny na dokończenie budowy rzeźni - 20.000 lt., samorządowi m.Jurborg na zainstalowanie sieci elektrycznej - 30.000 lt., samorządowi gminy Sereje - 12.000 lt na budowę szkoły i samorządowi gminy Panotere - 8.000 lt. na budowę gmachu samorządu.

D z i a ł a l n o ś ć s a m o r z ą d u k o w i e ń s k i e g o. "Lietuvos Aidas" Nr.22 z dnia 27.I.1933 r.: Na posiedzeniu odbytem dnia 26 stycznia r.b. Kowieńska Rada Miejska zmniejszyła podatek kanalizacyjny o 20%, oraz zatwierdziła przepisy o kontroli mięsa i ochronie przedsiębiorstw przemysłowych na wypadek ognia.-

D z i a ł a l n o ś ć s a m o r z ą d u r o s i e ń s k i e g o. "Lietuvos Aidas" Nr.17 z dnia 21.I.1933 r.: Realizacja budżetu samorządu rosieńskiego w r.1932-gim odbywała się normalnie, a równowaga budżetowa została zachowana. Samorząd rosieński w r.1932-gim na cele oświatowe wyasygnował 92.200 lt, zaś w budżecie na ten cel na r.1933 preliminował 114.850 lt. Na utrzymanie szpitala w r.1932 samorząd wydał 104.000 lt., zaś w r.1933 preliminował 132.000 lt. Samorząd rosieński nie posiada obecnie żadnych długów.

"L i e t u v o s Ż i n i o s" o o b e c n y c h s a m o r z ą d a c h l i t e w s k i c h. "Lietuvos Żinios" Nr.22 z dnia 27.I. 1933 r.: Związek Ludowców, występując przed kilku laty przeciwko nowej ustawie o samorządach, operował zarzutami teoretycznemi, obecnie jednak działalność samorządów litewskich w zupełności usprawiedliwiła te zarzuty. Jaskrawym przykładem nieudolności samorządów, obranych na podstawie nowej ustawy jest chociażby kwestja taryfy elektrycznej, której nie są one w stanie załatwić.

K O M U N I K A C J A.

W y w i a d z m i n. K o m u n i k a c j i i n ż. W i l e j s z y s e m. "Echo" Nr.44 z dnia 14.II.1933 r. Przeciętny roczny dochód M-stwa Komunikacji dosięga rocznie 50 milj.lt. Maksymalny dochód, wynoszący 66 milj.lt M-stwa Komunikacji osiągnęło w r.1931, przeciętny czysty zysk M-stwa Komunikacji rocznie wynosi ok.7 milj. lt. Preliminarze budżetowe M-stwa Komunikacji utrzymują się na poziomie 60 milj.lt. Preliminarz budżetowy na r.1933 został zbilansowany w wys.59.317.285 lt i odesłany do Gabinetu Ministrów w celu zatwierdzenia. Utrzymanie M-stwa Komunikacji rocznie pochłania 200 tys.lt. M-stwo Komunikacji opracowuje obecnie projekt ustawy komunikacyjnej, gdyż dotąd jeszcze Litwa nie posiada w tym zakresie własnej ustawy. Aktualną jest również kwestja pomieszczenia M-stwa Komunikacji, w związku z czem dyskutowana jest kwestja budowy nowego gmachu, lub remontu obecnego lokalu, za który M-stwo Komunikacji płaci 200 tys. lt. dzierżawy rocznej. M-stwo Komunikacji opracowuje nadto projekt ustawy lotniczej, przewidującej uruchomienie samolotów pocztowych, któreby kursowały trzy razy dziennie. W okresie letnim ma być uruchomiona komunikacja lotnicza pomiędzy Kownem a Połągą. Koleje wąskotorowe przynoszą przeciętnie 40 tys.lt. deficytu, zać koleje szerokotorowe przynoszę ok.8,5 milj.lt. dochodu. W r.1932 dochody M-stwa Komunikacji wyniosły 5,5 milj.lt. W r.1931 koleje litewskie przewiozły 2.647.380 pasażerów, zaś w r.1932-gim 2.230.000 pasażerów, a więc ilość pasażerów zmniejszła się o 23%. Na kolejach wąskotorowych ilość pasażerów zmniejszyła się o 10%. M-stwo Komunikacji podjęło kroki w kierunku zwiększenia szybkości ruchu. Ostatniemi czasy zwiększył się tranzyt pasażerów, przejeżdżających z Europy na Daleki Wschód. Miesięczny tranzyt osobowy, który wynosił uprzednio 150 osób, obecnie dosięga 2 tys.osób. Od dnia 15-gi maja na kolejach litewskich zostanie wprowadzony nowy rozkład jazdy. Tranzyt towarów na kolejach litewskich uległ zmniejszeniu. gdyż większa część towarów, idących z Niemiec do Sowietów przewożona jest drogą morską. Ruch tranzytowy w r.1932 wyniósł zaledwie 15% uprzedniego tranzytu.

Poczta rozwija się na Litwie normalnie. Zarząd poczt daje rocznie ok.3 i pół milj. litów dochodu. Istnieje zamiar zwiększenia liczby oddziałów pocztowych. Daje się zauważyć zmniejszenie zapotrzebowań na telegraf w związku ze zwiększoną liczbą rozmów telefonicznych. Liczba abonentów telefonicznych wzrosła.

M-stwo Komunikacji otrzymało już oferty odnośnie budowy automatów telefonicznych, zwłaszcza potrzeba budowy takiej stacji zachodzi w Kłajpedzie. Pewna firma angielska zgłosiła już w tej sprawie ofertę. Budowa dwóch automatycznych stacyj kosztować będzie 7 milj.litów. Sprawa ta nie została jeszcze definitywnie rozstrzygnięta.

Zarząd szos, dróg lądowych i wodnych ma w r.b. 6 milj. litów wydatków, a tylko 1 milj.litów dochodów. Zarząd doprowadzać zaczął szosy do porządku drogą udzielania koncesyj autobusowych. Opracowany również został projekt ustawy o drogach wodnych. Projekt ten przesłano już Gabinetowi Ministrów. Komisja budowy hydroelektrowni kończy już swe prace. Zaszła również kwestja budowy rejonowych hydroelektrowni na małych rzekach.

R u c h o k r ę t ó w w p o r c i e k ł a j p e d z k i m. "Liet.Aid." /Nr.42/: Prezes dyrekcji portu kłajpedzkiego inż.Wysockis udzielił informacyj w sprawie ruchu okrętów w porcie kłajpedzkim w roku ubiegłym. Do portu wpłynęło 1.113 okrętów. Jest to cyfra rekordowa za całych 50 lat ostatnich. Również pod względem ładunku ruch okrętów w porcie kłajpedzkim osiągnął w 1932 roku rekord. Miesięcznie wpływało przeciętnie po 93 okręty /w 1931 r. po 82/. Według flag okręty dzieliły się, jak następuje: niemieckie 503 /w 1931 r.479/ szwedzkie - 259 /w 1931 r. 204/, duńskie - 88 /w 1931 - 96/, angielskie - 69 /52/, holenderskie - 62 /6/, norweskie - 30 /22/, estońskie - 27 /14/, litewskie - 27 /52/, łotewskie - 19 /41/, fińskie - 16 /3/ i t.d.

Największą pozycję w imporcie przez port kłajpedzki stanowi węgiel, którego przywieziono w 1932 r. 131 tys.tonn /w 1931 r. 90 tys./, dalej importowano cement 61 tys.tonn /78/, żelazo i wyroby z żelaza 41 tys.tonn /33 tys.tonn/, wapno palone - 37 tys.tonn /15 tys.tonn/, benzyny i nafty 36 tys.tonn /w 1931 r. 25 tys.tonn/, nawozów sztucznych 28 tys.tonn /63 tys.tonn/, śledzi 9.800 tonn /3.300 tonn/, cukru 9.600 tonn /20 tys./ i t.d. Jeżeli chodzi o państwa, to stojące zawsze na pierwszem miejscu Niemcy ustąpiły tego miejsca Sowietom. Import niemiecki przez port kłajpedzki zmalał o 28%, podczas, gdy import sowiecki zwiększył się niemal czterokrotnie /głównie dzięki importowanemu przez Sowiety materjałowi leśnemu/. Anglja, która była na siódmem miejscu zwiększyła swój import przeszło 5-ciokrotnie, stając na drugiem miejscu, czwarte miejsce przypada Szwecji, piąte Gdańskowi i t.d.

W eksporcie przez port kłajpedzki Anglja zachowała pierwsze miejsce, podobnież, jak w 1931 r. Niemcy, które przed 1931 r. były na pierwszem miejscu, znalazły się obecnie na trzeciem miejscu. Szwecja, która była na siódmem miejscu, zdobyła piąte miejsce. Anglja eksportowała w 1932 r. ogółem 102 tys. tonn różnych towarów, w 1931 r. 75 tys.tonn; Holandja 45 tys.tonn /23 tys.tonn/, Niemcy 39 tys.tonn /w 1931 r.- 51 tys.tonn/ i t.d.

Ogólny ruch w porcie kłajpedzkim w ostatnich 5-ciu latach przedstawiał się, jak następuje:

Lata	Import	Eksport
1928	437.000 tonn	155.000 tonn
1929	496.000 "	211.000 "
1930	475.000 "	221.000 "
1931	426.000 "	194.000 "
1932	611.332 "	222.000 "

Import w porównaniu z 1913 r. wzrósł o 62%. Wartość eksportowanych towarów przedstawiała się w ostatnich 5-ciu latach, jak następuje: 1932 r. - 126 milj.lt., 1931 - 134 m.lt., 1930 r- 107 m.lt., 1929 r. - 78 milj.lt., 1928 r. - 66 milj.litów.

B7